

แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
: กรณีศึกษา Dhamajati Resort เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี

โดย
นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบและการจัดการโรงแรมและอาหาริมทรัพย์ แผน ก แบบ ก 2

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
: กรณีศึกษา Dhamajati Resort เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการออกแบบและการจัดการโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ แผน ก แบบ ก 2
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

DESIGN GUIDELINES FOR ECOLOGICALLY RESORT
: A CASE STUDY OF DHAMAJATI RESORT, SRI-NAKARIN DAM, KANCHANABURI
PROVINCE

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (DESIGN INNOVATION AND HOTEL AND REAL ESTATE
MANAGEMENT)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

59906308 : นวัตกรรมการออกแบบและการจัดการโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ แผน ก แบบ ก 2
คำสำคัญ : แนวทาง, การออกแบบ, เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นาย วิเชียร เจนตระกูลโรจน์: แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม :
กรณีศึกษา Dhamajati Resort เชื้อนครินทร์ครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
: รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก อนุชา แผงเกษร

จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ทำให้การท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างมากจึงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการออกแบบอาคาร การบริการ และกิจกรรมสำหรับรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 3 คน และใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอสรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าทั้งผู้ให้ข้อมูลหลักและนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการออกแบบที่กลมกลืนกับธรรมชาติ มีระบบกำจัดน้ำเสียและขยะโดยวิธีผสมผสานกับธรรมชาติ ลดการใช้น้ำและพลังงาน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมในการลดใช้พลังงานและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น เดินป่า ปลูกป่า ใช้จักรยานในการเดินทาง

แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่วนของที่พัก จะมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยที่พักจะอยู่ห่างจากกัน ให้ผู้เข้าพักมีความรู้สึกเป็นอิสระและมีความเป็นส่วนตัว ส่วนพื้นที่ธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์และออบนิกฟาร์ม จะมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด เปิดโอกาสให้ผู้เข้าพักทำกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ซึ่งสามารถขยายเวลาการเข้าพักของแขกได้ เพื่อให้ผู้เข้าพักได้มีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำและพลังงาน ทางรีสอร์ทจะจัดกิจกรรมต่างๆทั้งกิจกรรมภายในรีสอร์ท เช่น รมรงค์การประหยัดไฟด้วยการคืนกำไรแก่แขก ใช้การเดินทางหรือใช้จักรยานในการเดินทางระยะใกล้ ไม่ใช้พลาสติกและโฟมในรีสอร์ท จัดถังขยะให้แขกสามารถแยกขยะได้ด้วยตนเอง จัดเมนูอาหารจากพืชผักสวนครัว รวมถึงจัดกิจกรรมที่ให้แขกได้มีส่วนร่วมกับท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวิถีชีวิต

59906308 : Major (DESIGN INNOVATION AND HOTEL AND REAL ESTATE MANAGEMENT)

Keyword : Desing, Guidelines, Ecologically

MR. VICHIE NENTRAKULROJ : DESIGN GUIDELINES FOR ECOLOGICALLY RESORT: A CASE STUDY OF DHAMAJATI RESORT, SRI-NAKARIN DAM, KANCHANABURI PROVINCE THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR POLICE CAPTAIN ANUCHA PANGKESORN

Because of the variety of tourism destinations, Kanchanaburi has potential in tourism development. Therefore, the highly growing in tourists' number may cause negative impacts to the natural environment. This study aimed to investigate tourists' behaviors and needs toward ecological friendly resort and propose a design guideline for ecological friendly resorts. Data was collected using in-depth interview to three key informants and questionnaire to tourists (n=400) visiting Ampure Srisawat, Kanchanaburi. It was found that both key informants and tourists paying attention to the design of ecological friendly resort in terms of building design that get along in nature; drain water and garbage system integrating with nature; reduce the usage of water and energy. Especially, tourists, they would like to involve in reduce the usage of energy and involve in environmental conservation through activities such as hiking, planting and bicycling.

The design guidelines for ecological friendly resort including zoning of individual accommodation (25 % of the area) for guest privacy. One third of the area will be natural zoning and organic farm providing for guest activities to extend guest stay. The resort will provide guest participation champagnes in saving energy such as walking or bicycling in the resource area, no use of plastic or foam, providing separate garbage bin in guest room, menu from organic farm, and participate in local natural and cultural conservation activities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ร้อย ตำรวจเอก อนุชา แผงเกษร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อัฐฐมา บุญपालิต อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.นุชภางค์ แก้วนิล ประธานกรรมการ และอาจารย์ ดร.ขวัญรัตน์ จินดา ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ที่ให้ความช่วยเหลือและสละเวลาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆตลอดจนทุ่มเทความรู้ด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษารวมทั้งการแก้ไขงานให้สมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความดูแลช่วยเหลือมาตลอด ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบคำถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำวิจัยฉบับนี้ขึ้นมา ขอขอบคุณกำลังใจจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ พี่ๆ ที่ทำงานทุกท่านที่ได้ร่วมเกื้อหนุนและเอื้ออำนวยให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

วิเชียร เจนตระกูลโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	2
4. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจโรงแรม.....	5
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรม.....	11
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวทางการป้องกัน/แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติ.....	14
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ.....	16
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานของรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ (Green Leaf Standard for ASEAN).....	22
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบเพื่อความยั่งยืน.....	26

7. ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี	32
8. สรุปแผนและนโยบายจังหวัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	42
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
1. การออกแบบและการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	46
2. พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ..	48
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	56
1. สรุปผลที่ได้จากการวิจัย	56
2. อภิปรายผลและเสนอแนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	58
3. โครงการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม Dhamajati	64
ภาคผนวก	67
รายการอ้างอิง	81
ประวัติผู้เขียน	86

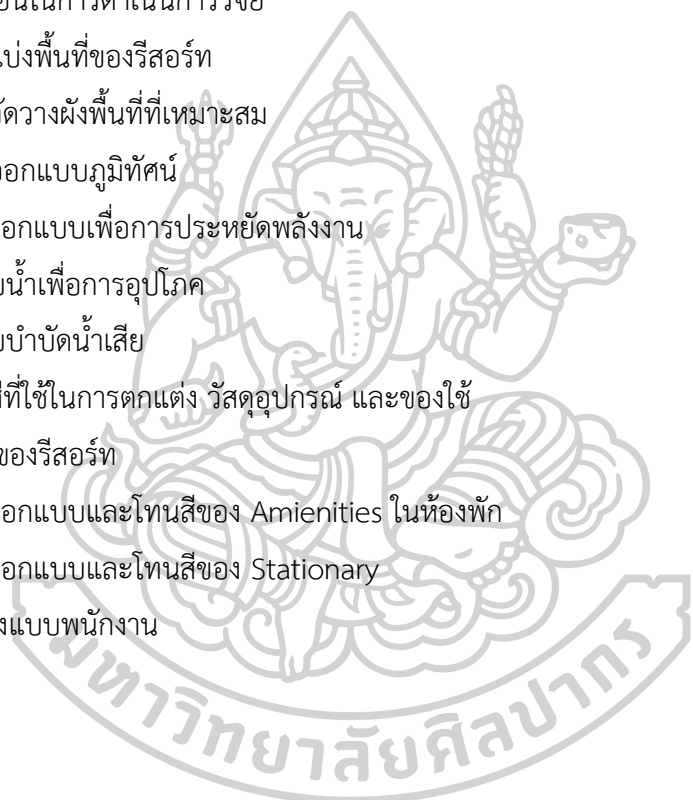
สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
2	พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
3	ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	52
4	ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรม	53
5	ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	11
2	27
3	30
4	33
5	39
6	41
7	58
8	59
9	60
10	61
11	62
12	63
13	64
14	64
15	65
16	66
17	66

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (พิชชานันท์ ฐิติภัทรภรณ์ และณัฐสพันธ์ เผ่าพันธ์ 2559)และอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลทางสถิติของกรมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2559 ระบุว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีนักท่องเที่ยวสูงสุดในภาคตะวันตก โดยมีนักท่องเที่ยวมาเยือนจำนวนรวม 1,691,240 คน เป็นนักท่องเที่ยวไทย 1,571,760 คนและเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 119, 480 คน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 6.56 มีอัตราเข้าพักเฉลี่ย 2.42 คืน และเป็นนักท่องเที่ยวที่มีได้พักค้าง จำนวน 829,660 คน หรือประมาณร้อยละ 49 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 5,385.88 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2560) ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจด้านที่พักมีการเติบโตขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

นอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายแล้วจังหวัดกาญจนบุรียังตั้งอยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันตก (Southern Economic Corridor) ที่เชื่อมโยงกับโครงการท่าเรือน้ำลึกทวาย ประกอบกับนโยบายภาครัฐในการเร่งส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้อุตสาหกรรมที่พักในจังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมาก ทั้งการเตรียมความพร้อมในด้านความเป็นสากล ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและด้านการประกอบธุรกิจ (พิชชานันท์ ฐิติภัทรภรณ์ และ ณัฐสพันธ์ เผ่าพันธ์, 2559) อย่างไรก็ตามเมื่อมีจำนวนที่พักเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจต้องสร้างความแตกต่าง เพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ทั้งด้านอัตลักษณ์และบริการที่สร้างความรู้สึกในการพักที่แตกต่าง เพื่อให้เป็นจุดดึงดูดความสนใจแก่กลุ่มเป้าหมาย จากการศึกษาในประเด็นการเลือกเข้าพัก รีสอร์ทในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการเข้าพักรีสอร์ทที่มีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อน (กฤษณี กาญจนอินทรีย์, 2554)

ปัจจุบันความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจ ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวครอบคลุมถึงความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว (Horwath HTL 2016) จึงได้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ที่มีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวสร้างแนวคิดใหม่ในการท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นแนวความคิดหรือรูปแบบที่สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกันอยู่ไม่ว่าจะเลือกในเรื่องของสถานที่

ท่องเที่ยว ประเภทของที่พักรวมถึงการจัดการและการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการท่องเที่ยว การวางแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว นอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสภาพดั้งเดิมและเอกลักษณ์ของพื้นที่แล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานในพื้นที่นั้นๆ อีกด้วย (ณัฐภณ ใจแสน, 2558:34)

อำเภอศรีสวัสดิ์ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองกาญจนบุรี มีพื้นที่ 3,295.9 ตารางกิโลเมตร ประชากร 26,579 คน (ข้อมูลปี 2559 จากวิกิพีเดีย, 2560) เป็นที่ตั้งของเขื่อนศรีนครินทร์ ซึ่งมีระยะทาง 210 กิโลเมตรจากกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่พักริเวณเขื่อนศรีนครินทร์ที่เป็นที่นิยมมี 9 แห่งและมีลักษณะเป็นรีสอร์ตแบบแพซึ่งเปราะบางต่อการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เมื่อความต้องการที่พักของผู้มาเยือนจังหวัดกาญจนบุรีมีเพิ่มขึ้น อำเภอศรีสวัสดิ์จึงเป็นจุดหมายปลายทางที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวอำเภอหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี อย่างไรก็ตามรีสอร์ทที่มีอยู่แล้วหรือที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ควรต้องคำนึงถึงการสร้างอัตลักษณ์โดยเน้นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวทั่วโลกใส่ใจ และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมท่องเที่ยวที่ตนเองเลือก การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการออกแบบและการให้บริการรีสอร์ตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 2.2 เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบอาคาร การบริการ และกิจกรรมสำหรับรีสอร์ตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาเรื่องแนวทางการออกแบบรีสอร์ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีดังนี้

3.1 ด้านพื้นที่

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในอำเภอศรีสวัสดิ์ คือ เขื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกห้วยขมิ้น อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์

3.2 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก และประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอศรีสวัสดิ์

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยินดีให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้บริหารรีสอร์ทและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 15 ปี

2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็น กลุ่มตัวอย่างที่บรรลุนิติภาวะและมีวิญญูอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอศรีสวัสดิ์ ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจะเท่ากับ 384 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว เชื่อนศรีนครินทร์จำนวน 100 คน น้ำตกห้วยขมิ้นจำนวน 100 คน อุทยานแห่งชาติเอราวัณจำนวน 100 คน และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จำนวน 100 คน

3.3 ด้านเนื้อหาของการวิจัย

ศึกษาข้อพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ

3.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้ศึกษาและเก็บข้อมูลไว้แล้วเช่น ตำราและเอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการวิจัย ข้อมูลด้านสถิติ คั่นคว่ำจากวารสาร เอกสาร หนังสือจากห้องสมุดต่างๆ รวมทั้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษาจากการใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักและใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ เชื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกห้วยขมิ้น อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความต้องการในเรื่องความเป็นมิตรของรีสอร์ทจาก

1. การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ
2. การบริการและกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

3.4 ด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยระหว่าง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกห้วยขมิ้น อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์

4.2 รีสอร์ท หมายถึง รีสอร์ทในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

4.3 รีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง รีสอร์ทที่มีการออกแบบ การให้บริการ และกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้วัสดุธรรมชาติ มีระบบกำจัดน้ำเสียและขยะแบบธรรมชาติ รวมถึงมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

รีสอร์ทที่ต้องการออกแบบอาคาร การให้บริการ และกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปวางแผนพัฒนารีสอร์ทให้มีอัตลักษณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ปรับปรุงกระบวนการในการบริการและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ช่วยในการแก้ไขปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ นำมาซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในภาพรวม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องแนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจโรงแรม
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรม
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานของรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ(Green Leaf Standard for ASEAN)
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบเพื่อความยั่งยืน
7. ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี
8. สรุปแผนและนโยบายจังหวัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจโรงแรม

การเดินทางมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันทั้งในทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศาสนา และ การแสวงหาความเพลิดเพลิน ผู้เดินทางนอกจากต้องการ การขนส่ง อาหารและเครื่องดื่ม 1 ความปลอดภัย ความสะดวกสบายในการเดินทาง องค์ประกอบอย่างหนึ่งซึ่งขาดไม่ได้ในการเดินทาง คือ ที่พักแรม (Accommodations) หรือโรงแรม (Hotels) ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไป เพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เดินทาง ปัจจุบันการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ขยายตัวขึ้น เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการขนส่ง จึงทำให้การเดินทางกระทำได้ รวดเร็ว ปลอดภัย สะดวกสบายมากขึ้นกว่าเดิม รวมถึงวิถีชีวิตของคนยุคใหม่ที่นิยมการเดินทางเพื่อ การศึกษาและการพักผ่อน จึงได้เกิดการสร้างที่พักแรมหลายประเภทเพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภคซึ่งหลากหลาย ไปตามความสัมพันธ์ระหว่างที่ประเภทของที่พักแรมกับการเดินทาง (วาริชวา วาริชวัฒน์ 2556)

ตามพระราชบัญญัติโรงแรมปี 2547 (พรเพ็ญ ไตรพงษ์ 2560) ได้อธิบายว่า โรงแรม หมายความว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับ คนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ไม่รวมถึง

1. สถานที่พักที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการ โดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นๆของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษาซึ่งมิใช่เป็นการหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน

2. สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นราย เดือนขึ้นไปเท่านั้น

ที่พักแรมถือได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่โดยเฉพาะ เมื่อมนุษย์มีการเดินทางออกจากที่พักอาศัยปกติ ไปยังที่อื่นๆที่มีระยะทางไกลก็ย่อมต้องการที่พักแรม เพื่อการพักผ่อนและเพื่อความปลอดภัยของตนเอง จนทำให้เกิดธุรกิจที่โรงแรมประเภทต่างๆขึ้น มากมาย ซึ่งโดยปกตินอกจากธุรกิจโรงแรมจะให้บริการด้านห้องพักแล้วยังมีบริการอาหารและ เครื่องดื่มไว้คอยให้บริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจตามความต้องการของลูกค้าอีกด้วย (นิศา ชัชกุล 2550)

โรงแรม หรือบ้านพักตากอากาศ แต่จัดบริการเพื่อเรียกเก็บค่าเช่า และอาจจัดบริการอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม การซักรีด การขายสินค้าที่ระลึก ฯลฯ ก็เป็น ลักษณะของโรงแรมทั้งสิ้น และความหมายของโรงแรมในสากล ก็มีลักษณะคล้ายกับโรงแรมใน ความหมายของไทย แต่ได้ยกตัวอย่างการบริการประกอบความหมายชัดเจนกว่า เช่น ได้ให้ ความหมายว่า โรงแรม คือ สถานที่ประกอบการที่ผู้ให้บริการต้องจัดให้มีบริการด้านอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักไว้บริการแก่นักเดินทางที่ต้องจ่ายค่าบริการ หรือโรงแรม คือ สถานที่ซึ่งจัดบริการด้านที่พัก อาศัย และสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักเดินทาง (อลิสสา โวหารกล้า 2558)

ดังนั้น คำว่า อุตสาหกรรมโรงแรม อาจพอสรุปได้ว่า เป็นการดำเนินธุรกิจที่มีสถาน ประกอบการจัดตั้งเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่หาที่อยู่หรือที่พัก มีอาหารและ เครื่องดื่มไว้บริการ มีโดยสินค้าของโรงแรมนั้นจะมีความแตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่นๆ คือมุ่งขายขาย บริการให้ได้ว่าไรให้คุ้มกับการบริหารงานและทุนที่ลงไป นอกจากมีการบริการที่พักอาหารและ เครื่องดื่มแล้วยังให้บริการในด้านต่างๆ เช่น ศูนย์สุขภาพ สระว่ายน้ำ ห้องประชุม เป็นต้น

1.1 ลักษณะของอุตสาหกรรมโรงแรม (สุจิตรา จันทนา 2558)

- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นสิ่งก่อสร้างที่เคลื่อนไหวไม่ได้ (อสังหาริมทรัพย์) และไม่สามารถ ติดตามผู้ใช้บริการไปยังที่ต่างๆได้ (Fixed Location)

- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นการขายบริการที่จะต้องขายต้องเกิดขึ้นพร้อมกันทั้ง สถานที่ในการผลิต สถานที่ให้บริการและในเวลาเดียวกัน

- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถเก็บผลผลิตไว้ได้ ผลผลิตจัดเป็น สินค้าที่เสียง่าย (Perishable Goods) เพราะห้องที่ว่างแต่ละคืนจะทำให้เกิดการขาดทุนที่เอาคืน ไม่ได้ (Irretrievable Loss)

- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่ขึ้นอยู่กับแรงงานมนุษย์ มีขอบเขตจำกัดในการใช้เครื่องทุ่นแรงทำแทน
- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นสถานที่พักเปิดให้บริการต่างๆ แก่สาธารณชนทุกคนที่สามารถ พักได้ (ยกเว้นเด็กที่ไม่มีผู้ปกครองในบางกรณีตามระเบียบกฎหมายและระเบียบวัฒนธรรม)
- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่ขายสินค้าและบริการ ซึ่งต้องอาศัยการจ่ายเงินจากลูกค้า เพื่อชดเชยกับต้นทุนที่จำเป็นและให้โรงแรมได้มีกำไรพอสมควร เอกสิทธิ์ทางด้านราคาเป็นสิทธิเฉพาะตัวของอุตสาหกรรมโรงแรม
- อุตสาหกรรมโรงแรมควรจะเป็นการบริการเฉพาะคน (Individual Service) แก่ลูกค้าแต่ละคนเท่าๆ กันกับครอบครัวหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งๆ แต่อุปสงค์จะมีลักษณะแตกต่างกันไปและไม่สม่ำเสมอ
- อุตสาหกรรมโรงแรมเป็นการบริการเบ็ดเสร็จที่เป็นระเบียบซึ่งมีคุณภาพในระดับมาตรฐานหรือระดับเยี่ยม ห้องพักพร้อมห้องน้ำหรือไม่มีห้องน้ำ อาหารในราคาต่างๆ กัน มีบริการซักรีด ซักแห้ง ข่ายโปสการ์ด ข่ายของที่ระลึกและเครื่องตี๋ม
- การลงทุนในอุตสาหกรรมโรงแรม ต้องใช้เงินจำนวนมากและส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ประจำ
- อุตสาหกรรมโรงแรมต้องอาศัยบริการหลายอย่าง (Supporting Service) ได้แก่ การขนส่ง การให้บริการด้านอาหาร เครื่องตี๋ม การให้ความบันเทิง การท่องเที่ยว

1.2 ประเภทของโรงแรม

การจัดแบ่งประเภทของที่พักแรมหรือโรงแรมจะมีความแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดประเภทซึ่งอาจขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้ง การเข้าพักอาศัยของแขก การบริหารงาน การจัดบริการแก่แขก หรือขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ดังนั้นการจัดแบ่งประเภทของที่พักแรมจึงไม่มีข้อยุติแน่นอน แต่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ซึ่งยกตัวอย่างได้ดังนี้

Henkin (2006) ได้จัดแบ่งโรงแรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

โรงแรมเพื่อการพาณิชย์ หรือโรงแรมแขกพักไม่ประจำ (Commercial or Transient Hotels) โรงแรมประเภทธุรกิจโดยทั่วไปจะมีทำเลที่ตั้งอยู่ในเมืองตั้งอยู่หรือเขตที่มีร้านค้า / บริษัท ธุรกิจตั้ง อยู่หนาแน่น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการติดต่อธุรกิจของผู้ที่มาใช้บริการที่มีวัตถุประสงค์พักชั่วคราวเพื่อติดต่อธุรกิจ โรงแรมประเภทนี้จะมีจำนวนโรงแรมมากกว่าประเภทอื่น ๆ และมุ่งขายห้องพัก แก่นักธุรกิจเป็นหลัก อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกรุ๊ปนักท่องเที่ยวทั่วไป และกลุ่มประชุมสัมมนาที่ชื่นชอบโรงแรมประเภทนี้ด้วยเช่นกัน ในสมัยก่อนโรงแรมประเภทธุรกิจนี้ถือว่าเป็นโรงแรมประเภทพักชั่วคราว หรือ Transient Hotels เพราะระยะเวลาพักของแขก (Length of Guest Stays) สั้นกว่าในโรงแรมประเภทอื่น ส่วนใหญ่จัดบริการความสะดวกสบายต่างๆ แก่แขก

อย่างพร้อมเพรียง เช่น ห้องอาหาร สถานที่บริการด้านธุรกิจ เช่น การส่งจดหมาย โทรเลข หรือระบบการสื่อสารอื่นๆ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ฯลฯ องค์ประกอบดังกล่าวแล้วต้องจัดบริการให้แขกเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ในการติดต่อธุรกิจ และการพักผ่อนอย่างพอเพียง เพื่อให้การบริการเกิดความประทับใจ

โรงแรมแขกพักประจำ (Residential Hotels) โรงแรมประเภทนี้มีวัตถุประสงค์ในการให้แขกเข้าพักอาศัยอยู่ประจำ มีการจัดห้องอาหารบริการแก่แขกและลูกค้าทั่วไป ทำเลที่ตั้งโดยปกติแล้วอยู่ในบริเวณชานเมืองเพื่อเหมาะแก่การเป็นที่พักอาศัย แต่ก็มีบางโรงแรมตั้งอยู่ใกล้ย่านธุรกิจ ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่แขกในการติดต่อการทำงาน

โรงแรมรีสอร์ต (Resorts Hotel) โรงแรมประเภทนี้ตั้งอยู่ในบริเวณที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เช่น ชายทะเล หรือบริเวณภูเขา ทั้งนี้เพื่อให้แขกได้พักผ่อน สามารถสัมผัสกับธรรมชาติได้อย่างแท้จริง โรงแรมต้องจัดบริการต่างๆ เช่น ห้องอาหาร การช้อปปิ้ง การติดต่อสื่อสาร หรือบริการอื่นๆ เหมือนโรงแรมทั่วไป แต่เน้นบริการทางด้านนันทนาการ และนันทนาการแก่แขกให้มากกว่าโรงแรมทั่วไป ดังนั้นที่พักประเภทรีสอร์ต มักจะจัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่แขก เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส สนามขี่ม้า ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในด้านการพักผ่อนและนันทนาการเป็นหลัก ปัจจุบันรีสอร์ตนอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้ว การตอบสนองลูกค้าเพื่อการประชุม สัมมนา การจูงใจเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Tour) เพิ่มปริมาณมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สถานที่ดังกล่าวนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเสียค่าบริการต่ำกว่าฤดูกาลท่องเที่ยว

จากการแบ่งโรงแรมออกเป็น ประเภทต่างๆ ดังกล่าวแล้ว นักบริหารด้านการโรงแรมบางคนได้แบ่งโรงแรมตามลักษณะการเข้าพักชั่วคราว หรือระยะเวลาอันยาวนานออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงแรมที่แขกพักชั่วคราว (Transient Hotel) และโรงแรมแขกพักประจำหรือระยะเวลาอันยาวนาน (Residential Hotel) สำหรับ โรงแรมที่เรียกชื่ออย่างอื่นก็จัดอยู่ในลักษณะของ 2 ประเภทดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ยังมีแบ่งโรงแรมตามสถานที่ตั้ง (Location) โดยแบ่งออกเป็นโรงแรมในเมืองเล็กๆ (Small Cities) โรงแรมในเมืองใหญ่ (Large Cities) โรงแรมตากอากาศ (Resorts) และโรงแรมสนามบิน (Airports) อีกเช่นกัน (Gray and Liguori 2003)

Steadmon และ Kasavana (1988) ได้มีการจัดแบ่งประเภทของโรงแรม โดยยึดพื้นฐานทางด้านขนาดของโรงแรม เป้าหมายการตลาด ระดับของการบริหารและการเป็นเจ้าของหรือการเป็นสมาชิกขององค์กรในการบริหารโรงแรมไว้ดังนี้

การแบ่งตามขนาดโรงแรม (Hotel Size) การแบ่งตามขนาดของโรงแรม สามารถนับได้จากจำนวนห้องพัก ซึ่งมาสามารถแยกได้เป็น 4 ขนาด คือ

- ห้องพักที่มีจำนวนต่ำกว่า 150 ห้อง
- ห้องพักระหว่าง 150 – 299 ห้อง
- ห้องพักระหว่าง 300 – 599 ห้อง
- ห้องพักระหว่าง 600 ห้องขึ้นไป

สำหรับการบริการต่างๆ ก็เหมือนกับโรงแรมทั่วไป แต่อาจจะมากขึ้นหรือน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดของโรงแรม

การแบ่งตามเป้าหมายด้านการตลาด (Hotel Target Markets) เป้าหมายด้านการตลาดของโรงแรมมีหลายประเภท แต่ที่สำคัญอาจแบ่งได้ดังนี้

1) โรงแรมเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Hotels) ลักษณะการบริการและการอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

2) โรงแรมสนามบิน (Airport Hotels) โรงแรมประเภทนี้ตั้งอยู่ติดกับบริเวณสนามบิน เป้าหมายของลูกค้า คือ นักเดินทางที่ต้องการพักเพื่อเปลี่ยนเครื่องบินหรือผู้โดยสารที่ถูกยกเลิกเที่ยวบิน และรวมทั้งพนักงานของสายการบินซึ่งต้องการที่พักใกล้สนามบิน

3) โรงแรมห้องชุด (Suite Hotels) โรงแรมห้องชุดเป็นโรงแรมที่หรูหราและอำนวยความสะดวกสบายแก่แขกเป็นอย่างดี เพราะได้จัดห้องพัก ห้องรับแขก แยกออกจากกัน บางโรงแรมอาจจัดห้องครัว บาร์เครื่องดื่ม ตู้เย็น เพื่อเตรียมอาหารว่างไว้สำหรับแขก นอกจากนี้ยังมีห้องประชุมขนาดเล็กไม่เกิน 10 คน จัดไว้บริการแขกควบคู่กับห้องพัก เนื่องจากโรงแรมห้องชุด ความสะดวกต่างๆ ให้แก่แขกมากมายดังกล่าวแล้ว ราคาค่าบริการจึงค่อนข้างสูง แต่แขกประเภทนี้ธุรกิจหรือบุคคลชั้นสูงในสังคมก็นิยมพักในโรงแรมประเภทนี้ เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ อย่างครบถ้วน

4) โรงแรมแขกพักประจำ (Residential Hotels) มีลักษณะเหมือนกับโรงแรมแขกพักประจำซึ่งอธิบายมาแล้ว

5) โรงแรมรีสอร์ท (Resort Hotels) โรงแรมประเภทนี้มักจะตั้งอยู่ต่างจังหวัด ในภูมิประเทศที่ดี ห้องพักรวมมักจะแยกเป็นส่วนๆ เป็นบ้านหรือหลังคาเรือนแยกต่างหาก ในโรงแรมจะมีกิจกรรมต่างๆ มากมาย เช่น การปั่นจักรยาน เล่นกอล์ฟ ซ้อมา เดินป่า สปา เพราะจุดประสงค์ของแขกที่เข้าพักโรงแรมประเภทนี้คือการพักผ่อนเป็นหลัก

6) โรงแรมซึ่งจัดห้องพักและอาหารเช้า (Bed and Breakfast) โรงแรมประเภทนี้บางที่เรียกว่า “บี แอนด์ บีส์” (B and Bs) ทั้งนี้เพราะคิดค่าบริการควบคู่กับอาหารเช้า ลักษณะของ

โรงแรมมีขนาดเล็ก ประมาณ 20 – 30 ห้อง การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยกว่าโรงแรมเพื่อการพาณิชย์

7) โรงแรมคอนโดมิเนียม (Condominium Hotel) โรงแรมประกอบด้วยห้องชุดซึ่งมีห้องนอน ห้องน้ำ ห้องรับแขก ห้องอาหารและห้องครัว เจ้าของห้องชุดมิได้พักประจำในที่พักดังกล่าวแล้ว จึงได้มอบหมายให้หน่วยธุรกิจจัดการให้บุคคลอื่นแบ่งเช่าพักอาศัยชั่วคราวแบบโรงแรมทั่วไป เป็นการแบ่งเวลาในการพักแรม เพื่อมิให้ที่พักว่างเปล่า ดังนั้นจึงเรียกโรงแรมประเภทนี้ว่า โรงแรมแบ่งเวลาเช่าพัก (Time – Share Hotels) โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ในการก่อสร้างโรงแรมดังกล่าวแล้ว ก็เพื่อการพักผ่อนตากอากาศ ดังนั้นโรงแรมจึงอยู่ในเขตพื้นที่ชายทะเลเป็นส่วนมาก

8) โรงแรมบ่อนการพนัน (Casino Hotels) โรงแรมบ่อนการพนันจัดสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของแขกในการเล่นการพนัน ดังนั้นโรงแรมประเภทนี้จึงจัดให้มีการเล่นการพนันเกือบทุกประเภทไว้บริการแขก เพื่อความสะดวกสบายของแขก จึงได้จัดห้องพัก ภัตตาคาร เพื่อจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มให้แก่แขกตลอดเวลา 24 ชั่วโมง (Gray and Liquori, 1994 : 314 - 316)

9) ศูนย์ประชุม (Conference Centers) ศูนย์ประชุมมีเป้าหมายในการรับแขกเพื่อการประชุมสัมมนาโดยเฉพาะ ดังนั้นต้องจัดห้องประชุม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการประชุมอย่างพร้อมเพียง นอกจากนี้ศูนย์ประชุมต้องจัดที่พัก อาหาร และเครื่องดื่ม รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เหมือนโรงแรม แต่เน้นเป้าหมายหลักด้านการประชุม แต่ศูนย์การประชุมต้องจัดสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆเช่นเดียวกับโรงแรมเพื่อ ในการพักผ่อน และออกกำลังกาย เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ฯลฯ ให้แขกเพื่อพักผ่อนหลังจากการประชุม

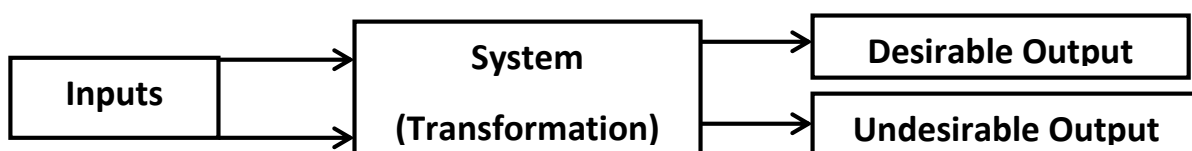
เนื่องจากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง ทำให้การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและลบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ทั่วโลกจึงให้ความสนใจกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นักท่องเที่ยวเองก็มีแนวโน้มที่จะสนใจการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน ในการจัดตั้งและวางแผนการสร้างรีสอร์ทจึงต้องมีการคำนึงถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรม เพื่อคำนึงถึงผลกระทบเพื่อที่จะสามารถวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ได้นำมาใช้ในการดำรงชีวิตและแสวงหาความสะดวกสบาย ส่งผลให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและปัญหามลพิษตามมา สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบมากขึ้นอย่างชัดเจน จึงได้มีผู้ให้ความหมายของการจัดการสิ่งแวดล้อมไว้อย่างหลากหลาย

โสภารัตน์ จารุสมบัติ (2547) กล่าวว่า การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง ขบวนการดำเนินการอย่างมีระบบในการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติสนองความต้องการของมนุษย์ โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อการใช้ในอนาคตตลอดไป การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบโดยการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุง แก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์และธรรมชาติให้มากที่สุด (วินัย วิระวัฒน์านนท์ 2556) ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ(2529) ที่ให้คำจำกัดความไว้ว่า การจัดการสิ่งแวดล้อม คือ กระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการระดับต่างๆของมนุษย์ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สังคม และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยหลักการใช้ทรัพยากรที่ประหยัดยั่งยืน และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

ธุรกิจโรงแรมนั้นเป็นธุรกิจหลักที่มีบทบาทที่สำคัญต่อภาคการท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วโดยไม่มีการวางแผนและไม่มีการควบคุม ทำให้มีผลต่อความเสื่อมสภาพของสิ่งแวดล้อม เป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะในการดำเนินงานและการให้บริการของธุรกิจโรงแรมที่มีการใช้พลังงาน น้ำ และทรัพยากรเป็นจำนวนมาก (Robinot and Giannelloni 2010) จึงทำให้ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆของธุรกิจโรงแรมมีมากกว่าผลกระทบที่เกิดจากธุรกิจอื่นที่มีขนาดเท่ากัน (Rada 1996) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงองค์กรในรูปแบบระบบแล้วนำมาประยুক্তเข้ากับธุรกิจโรงแรมแล้ว สามารถพิจารณาได้ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 วงจรของระบบในธุรกิจ

ที่มา: ดัดแปลงจาก Tzschentke, Kirk, & Lynch (2008)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นถึง ของเสียที่เกิดขึ้นจากระบบ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังเช่นผลกระทบในระยะสั้นเกิดจากกิจกรรมการก่อสร้าง การกำจัดของเสียจากกิจกรรมต่างๆ เช่น รถบรรทุกสิ่งของที่ก่อให้เกิดฝุ่น กากตระกอน สิ่งปฏิกูลและของเสียอื่นๆที่อาจทำให้ดินหรือน้ำเกิดการปนเปื้อนได้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของมนุษย์ ผลกระทบในระยะยาว เป็นสิ่งที่อาจเกิดจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานในแต่ละวันของธุรกิจโรงแรมซึ่งจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ ความต้องการที่มากขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อมลภาวะที่สูงขึ้น ความเสื่อมโทรมจึงสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยผลที่เกิดขึ้นในระยะยาวนั้นสามารถครอบคลุมได้ทั้งทางด้านอากาศ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความเป็นอยู่อีกด้วย

ในด้านการใช้พลังงาน จากฐานข้อมูลอาคารตาม พ.ร.บ.การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในปี 2546 (ปลื้มจิตร ธัญวิสิฐ 2555) พบว่า อาคารธุรกิจประเภทโรงแรมมีปริมาณการใช้พลังงานมากกว่าอาคารธุรกิจประเภทโรงพยาบาลและสถานศึกษา (Kanokwongnuwat 2012) นั่นแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมโรงแรมเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการการใช้พลังงานในรูปแบบพลังงานไฟฟ้า และพลังงานความร้อนที่สูงเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งปริมาณการใช้พลังงานนั้นจะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยดังเช่น รูปแบบอาคาร การวางระบบภายในอาคาร จำนวนลูกค้าที่เข้าพัก จำนวนห้องพัก เป็นต้น ดังนั้นธุรกิจโรงแรมจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อลดการใช้พลังงานแบบฟุ่มเฟือยลง เพื่อลดค่าไฟฟ้า ลดการสูญเสียและสูญเสียเปล่าของทรัพยากรธรรมชาติ

ในด้านการใช้พลังงานน้ำ ธุรกิจโรงแรมถือเป็นแหล่งที่มาของน้ำเสียจำนวนมากแห่งหนึ่ง โดยมักเกิดจากแหล่งใหญ่ๆ เช่น ห้องพัก ห้องซักรีด ห้องครัว สระว่ายน้ำ เป็นต้น ปริมาณของน้ำเสียของโรงแรมจะมีความคล้ายคลึงกับการใช้พลังงานไฟฟ้า คือขึ้นอยู่กับจำนวนของลูกค้า กิจกรรมต่างๆ ภายในโรงแรม ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วโรงแรมจะมีระบบการบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นภายในกิจการให้ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยให้ เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภทโรงแรม (รัญจวน ประวัติเมือง 2558)

ในกระบวนการผลิต การบริโภคสินค้าและการบริการก่อให้เกิดของเสียเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีปัญหาใหญ่คือของเสียบางชนิดต้องใช้เวลาหลายปีในการย่อยสลายหรือไม่ก่อให้เกิดอันตราย ดังนั้นโรงแรมควรมีการนำหลักการ Reuse, Reduce และ Recycle มาใช้เพื่อลดปัญหาการเพิ่มของปริมาณของเสีย สิ่งปฏิกูล และต้องหาแนวทางที่จะไม่เพิ่มปริมาณขยะให้มากขึ้น ซึ่งสามารถทำได้โดย ธุรกิจโรงแรมควรมีการวางแผนหาแนวทางการปฏิบัติในการจัดการสิ่งแวดล้อมในการจัดการพลังงาน ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อที่จะสามารถตรวจสอบ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพ

การใช้พลังงานในปัจจุบันและนำไปสู่การวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการใช้พลังงานในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น (จันทร์เพ็ญ มินคร 2558)

ธุรกิจรูปแบบรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์นั้นเป็นการดำเนินธุรกิจอย่างเรียบง่าย โดยสร้างผลกระทบหรือมลพิษต่อธรรมชาติให้น้อยที่สุด เพื่อให้ธรรมชาติยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ และผู้บริโภค ได้สัมผัสใกล้ชิดกับธรรมชาติ โดยการดำเนินธุรกิจนอกจากการดูแลรักษาฟื้นฟูธรรมชาติ รีสอร์ทเชิงอนุรักษ์สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและต่อโครงการ เนื่องจากธุรกิจประเภทรีสอร์ทมีทั้งคู่แข่งรายเก่าเป็นจำนวนมากและมีคู่แข่งรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ณัฐภณ ใจแสน 2558)

นอกจากนั้นธุรกิจยังต้องคำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น โดยที่ผ่านมา มีงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาของโรงแรมที่มีกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาโรงแรม ในเขตอำเภอหัวหิน อำเภอชะอำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งได้ให้ความหมายของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรม ว่า บรรษัทภิบาล (CSR: Corporate Social Responsibility) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์การ ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การหรือทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมภายนอก ธุรกิจต้องดำรงอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข ธุรกิจต้องผสมผสานความห่วงใยต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ในกระบวนการดำเนิน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายใต้พื้นฐานการกระทำด้วยความสมัครใจ รวมถึงเป็นการส่งเสริมความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์การทาง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (ระชานนท์ ทวีผล 2558) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Hawkins และ Bohdanowicz (2011) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในหนังสือ “อุตสาหกรรมบริการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม” ว่าอุตสาหกรรมบริการควรทำธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากมีส่วนในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมเศรษฐกิจของคนในท้องถิ่นและควรเป็นผู้นำในการพัฒนาธุรกิจไปสู่ความยั่งยืน (Hawkins and Bohdanowicz 2011)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ได้กล่าวไว้ในกำหนดการครั้งที่ 21 (Agenda 21) ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการควรที่จะสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กัน สร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตั้ง สื่อสารกับลูกค้าและคนในชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างทางเลือกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (อ้างถึงใน พิษญากร กุญชรินทร์ 2558) อีกทั้งผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรม ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการประหยัดพลังงานให้แก่แขกผู้เข้าพัก การแต่งกายของพนักงานภายในที่พักแรมควรให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาขายเป็นของที่ระลึก เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น รีสอร์ทเพื่อสิ่งแวดล้อมนั้นก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายด้วยกัน กล่าวคือ ในส่วนภาคธุรกิจช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์แก่องค์กรและสร้างจุดเด่นให้น่าสนใจกว่าคู่แข่ง ในส่วนของภาคประชาชนโดยรอบจะไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ส่วน

นักท่องเที่ยวยังช่วยส่งเสริมความเป็นธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และสุดท้ายส่วนสำคัญยังช่วยให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ (สร้อยญา กองละเอียต 2555)

เมื่อได้ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมแล้ว ควรมีการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและแก้ไขปัญหาเพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวทางการป้องกัน/แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตบนโลก ทั้งยังเกี่ยวข้องกับถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลเสียโดยตรงต่อสิ่งมีชีวิต ซึ่งอาจทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต หรือนำไปสู่สภาวะที่พืชและสัตว์บางชนิดสูญพันธุ์ไปได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการจัดทำแนวทางและวิธีดำเนินการในการป้องกัน ยับยั้ง ชะลอ และขัดขวางการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยหาแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา 2557)

3.1 การป้องกัน

การป้องกัน หมายถึง การป้องกันคุ้มครองทรัพยากรที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ได้เอง เพื่อให้มีอัตราในการนำทรัพยากรมาใช้อยู่ในระดับที่สามารถเกิดขึ้นมาทดแทนได้ทัน ซึ่งจะช่วยให้มีทรัพยากรนั้นไว้ใช้อย่างยั่งยืนทั้งยังรวมถึงการป้องกันทรัพยากรที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่เกิดการลุกลามจนทำให้สภาวะสิ่งแวดล้อมเสียสมดุลไป

การป้องกันนี้อาจทำได้โดยการใช้มาตรการต่าง ๆ ตั้งแต่การใช้กฎหมาย การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และความเข้าใจแก่ประชาชนในการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อมีทรัพยากรเกิดขึ้นหมุนเวียนสำหรับใช้งานได้อย่างยั่งยืนสืบไป

3.2 การแก้ไขและฟื้นฟู

การแก้ไข หมายถึง การดำเนินการแก้ไขหรือซ่อมแซมทรัพยากรที่ลดลงหรือเสื่อมสลายของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

การฟื้นฟู หมายถึง การดำเนินการกับทรัพยากรที่ลดลงหรือเสื่อมโทรมให้สามารถฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมได้โดยการปิดกั้นไม่ให้มีการรบกวนระบบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ระบบสิ่งแวดล้อมมีเวลาใน

การฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิมสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก เช่น การฟื้นฟูไร่เลื่อนลอย การฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน เป็นต้น

ดังนั้นหากกล่าวโดยรวมแล้ว การแก้ไขและฟื้นฟูจะเป็นขั้นตอนดำเนินการภายหลังจากที่เกิดการเสื่อมหรือเสียหายของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนการบำบัดฟื้นฟูสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กลับมาอยู่ในสภาพที่ดีขึ้นและเหมาะสมสำหรับการใช้ประโยชน์ต่อไป

3. 3 การอนุรักษ์

การอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความฉลาดและใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุด โดยหลีกเลี่ยงให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด กระบวนการดำเนินการอนุรักษ์อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ต้องครอบคลุมทั้งปัญหาด้านการทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจนเกิดความเสื่อมโทรมรวมถึงปัญหาการก่อกมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลกระทบต่อกลับมาสู่ตัวมนุษย์เองด้วย โดยแนวทางในการอนุรักษ์ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (Bonda and Sosnowchik 2004)

3.3.1 การใช้อย่างยั่งยืน หมายถึง การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปริมาณที่เหมาะสมไม่มากเกินไป โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีของเสียที่เกิดจากการใช้งานน้อยที่สุดหรือไม่มีของเสียเกิดขึ้นเลยการใช้ที่ยั่งยืนนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ทำให้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมสามารถฟื้นตัวหรือเกิดขึ้นมาใหม่ได้ทันกับความต้องการใช้งานมนุษย์

3.3.2 การเก็บกักทรัพยากร หมายถึง การรวบรวมและการเก็บกักทรัพยากรที่มีแนวโน้มจะเกิดการขาดแคลนในบางช่วงเวลาไว้ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในกิจกรรมที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การเก็บกักทรัพยากรน้ำที่มีมากในฤดูน้ำหลากไว้ เพื่อนำมาใช้ในฤดูแล้งที่ขาดแคลนน้ำ ซึ่งการเก็บกักน้ำมาใช้ในฤดูแล้งจะทำให้สามารถนำน้ำมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเมื่อเทียบกับการใช้น้ำในฤดูน้ำหลากหรือในช่วงที่มีน้ำมาก หรือการเก็บผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ไร่เป็นเสบียงอาหารในช่วงเวลาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ฤดูเก็บเกี่ยว เป็นต้น

3.3.3 การรักษา หมายถึง การดำเนินการกับทรัพยากรที่ลดลงหรือเสื่อมโทรมให้สามารถฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมได้โดยอาศัยวิธีการทางเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นเข้ามาช่วยดำเนินการซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย จนทำให้สิ่งแวดล้อมสามารถกลับสู่สภาพเดิมได้อีก เช่น การใช้เทคโนโลยีในการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานให้กลับเป็นน้ำสะอาด เป็นต้น

3.3.4 การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาปรับปรุงสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น เป็นการเร่งหรือเพิ่มประสิทธิภาพให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น การพัฒนาทรัพยากรจะต้องมีการนำเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาใช้

ควบคู่กับกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอน ทั้งยังรวมถึงการพัฒนาเทคนิควิธีที่ทำให้ใช้ทรัพยากรในปริมาณน้อยแต่ได้ผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย

3.3.5 การสงวน หมายถึง การเก็บสงวนทรัพยากรไว้ไม่ให้นำมาใช้งาน เนื่องจากทรัพยากรนั้นกำลังจะหมดหรือสูญสิ้นไป ทรัพยากรบางชนิดเมื่อสงวนไปในระยะเวลาหนึ่งแล้วอาจจะทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นจนสามารถนำมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งเมื่อถึงเวลาดังกล่าวอาจมีการอนุญาตให้นำทรัพยากรมาใช้ได้ โดยมีกฎเกณฑ์หรือมาตรการต่าง ๆ ควบคุม เช่น การสงวนพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น

3.3.6 การแบ่งเขต หมายถึง การจัดแบ่งกลุ่มหรือประเภทของทรัพยากรเพื่อให้สามารถดำเนินการอนุรักษ์ได้ผลดีขึ้น การดำเนินการนี้อาจมีการแบ่งพื้นที่ควบคุมเพื่อให้มีสภาพที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากร เช่น การจัดพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์หรืออุทยานซึ่งจะทำให้สภาพดิน พืช สัตว์ และป่าไม่มีสภาพที่เหมาะสมในการขยายพันธุ์ ดำรงพันธุ์ และเจริญเติบโต นอกจากนี้การแบ่งเขตยังช่วยให้สามารถกำหนดมาตรการดำเนินการต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ด้วย พื้นที่ที่มีการจัดการแบ่งเขตควบคุม ได้แก่ พื้นที่เขตต้นน้ำ เขตวนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวน เขตห้ามล่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น

จากทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่กล่าวมาแล้ว เพื่อให้ครอบคลุมแนวทางการอนุรักษ์และป้องกันในทุกส่วน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติมาใช้ในการวิจัยเพิ่มเติม

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับบรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนไม่ทำลายธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันก็เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีศักยภาพในระดับดีส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน ภายใต้การดูแลของกรมป่าไม้ ในการวางแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว นอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสภาพดั้งเดิมและเอกลักษณ์ของพื้นที่แล้ว ยังต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานในพื้นที่นั้นๆ อีกด้วย (ณัฐภาน ใจแสน 2558)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ้างอิงในปริญธ์ ชินโชติและธีระวัฒน์ จันทิก 2559) ได้เล็งเห็นความสำคัญ ที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว จึงได้มีโครงการจัดทำคู่มือการพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ขึ้น โดยศูนย์วิจัยป่าไม้

คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการศึกษา ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ขึ้นการออกแบบที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีกลุ่มนักวิชาการและผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการวางแผนและออกแบบตลอดจนองค์กรและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น The World Congress of The International Council on Environmental Design (ICED) (Lutz, Sanderson et al. 2004) และองค์กรอื่น ๆ ได้ร่วมกันกำหนดหลักการที่สำคัญ ในการออกแบบเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

1) ให้ความสำคัญ กับคุณค่าสิทธิของมนุษย์และธรรมชาติ อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้องค์ประกอบของทั้งสองส่วนร่วมกันอย่างเกื้อกูล และสามารถคงไว้ซึ่งความหลากหลายของกันและกันอย่างยั่งยืน

2) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงภายในองค์ประกอบทุกส่วนของระบบธรรมชาติและผลกระทบจากการออกแบบต่อองค์ประกอบแต่ละส่วนทุกระดับ

3) การออกแบบก่อสร้างต้องเคารพในความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น/สิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจกับวัตถุและพิจารณาองค์ประกอบทุกส่วนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมภายในชุมชน/สังคมที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ

4) คำนึงถึงผลทั้งทางตรงและทางอ้อมของการพัฒนาอันเป็นผลมาจากการออกแบบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และระบบธรรมชาติ

5) สร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าในระยะยาว ไม่สร้างปัญหาหรือผลกระทบในการบำรุงรักษาการบริหารจัดการ ตลอดจนปัญหาด้านความปลอดภัย ให้กับคนรุ่นหลังต้องรับผิดชอบดูแล

6) สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาอย่างคุ้มค่าและไม่มีของเสีย

7) ออกแบบเพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่นการออกแบบอาคารโดยใช้วัสดุโปร่งแสงประกอบเพื่อลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า ควรมีช่องทางให้ลมพัดผ่านเพื่อลดการใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

8) ตระหนักเสมอว่าไม่มีสิ่งใดที่สร้างขึ้นโดยมนุษย์จะคงอยู่อย่างยั่งยืน และการออกแบบไม่สามารถแก้ไขปัญหาในทุกๆเรื่องดังนั้น จึงไม่ควรที่จะออกแบบเพื่อที่จะเอาชนะ และ/หรือควบคุมธรรมชาติหากแต่ควรปล่อยให้ธรรมชาติเป็นแม่แบบหรือผู้ชี้้นำการออกแบบ

กรณีศึกษาการพิจารณาในการออกแบบที่พักเพื่อป้องกันผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและป้องกันอันตรายให้กับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บ้านเดี่ยว เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการพักผ่อนที่เน้นประโยชน์ใช้สอยในลักษณะเรียบง่ายสำหรับกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ระดับกลาง เป็นแบบกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัวขนาดเล็ก/กลาง การออกแบบบ้านเดี่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกันในรายละเอียด แต่จะมีหลักการพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ (Hawkins and Bohdanowicz 2011)

1) การออกแบบอาคารโดยรวมต้องให้ความสำคัญกับเรื่องแสงสว่าง การถ่ายเทอากาศและกมลกลืนกับธรรมชาติ

2) ตำแหน่งที่ตั้ง เช่น

- 2.1) อยู่บริเวณที่ไม่แออัด พลุกล่น แต่ไม่โดดเดี่ยวจนรู้สึกไม่ปลอดภัย
- 2.2) ควรเป็นที่ราบ ความลาดชัน ไม่ควรเกิน 10 เปอร์เซ็นต์
- 2.3) พยายามหลีกเลี่ยงตำแหน่งต้นไม้ใหญ่เดิมในการวางตัวอาคาร
- 2.4) คำนึงถึงทิศทางการไหลของน้ำผิวดิน
- 2.5) หันหน้าแคบของตัวอาคารตามแนวตะวันออก – ตะวันตก
- 2.6) การจัดกลุ่มบ้านควรวางตำแหน่งให้มองเห็นกัน น้อยที่สุดเมื่ออยู่บนบ้านโดยวิธีการใช้วิธีการ วางตำแหน่งเหลื่อมเว้น ระยะ หรือใช้ลักษณะสูงต่ำของพื้นที่เข้า

ช่วย

2.7) วางตำแหน่งให้ได้วิวและมุมมองที่ดี

2.8) สามารถเข้าถึงตัวบ้านได้ง่าย

3) บ้านเดี่ยวควรมีความจุต่อหลังไม่เกิน 6 คน (3 ห้องนอน) มีพื้นที่ใช้สอยในลักษณะเฉลียงหรือห้องโถงมีห้องน้ำ/สุขาภายในวัสดุที่เลือกใช้จะต้องเหมาะสมกับสภาพอากาศและองค์ประกอบของระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ควรใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น และไม่สร้างปัญหากับการบำรุงรักษาในระยะยาว

4) อาจออกแบบให้มีลานจอดรถเฉพาะแต่ละหลัง หรือลานจอดรถรวมสำหรับกลุ่มบ้านเดี่ยว

เรือนแถว เป็นที่พักหลายหน่วยที่สร้างชิดติดกัน เป็นหลังเดียวกันแต่ละหน่วยอาจมีห้องน้ำในตัวหรือห้องน้ำรวม เหมาะสำหรับการพัก แรมเป็นหมู่คณะขนาดใหญ่ และเป็นที่พักแรมที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มของพื้นที่ธรรมชาติที่พัฒนา การออกแบบควรคำนึงถึงรายละเอียดดังนี้ (Ortiz, Castells et al. 2009)

1) ให้ความสำคัญกับเรื่องของการประหยัด พลังงานและความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เช่น เดียวกับการออกแบบอาคารอื่น

2) ที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับเรือนแถวมีลักษณะเช่นเดียวกับบ้านเดี่ยว แต่ต้องการพื้นที่ราบสำหรับลงตำแหน่งอาคารมากกว่า

3) ควรออกแบบให้พื้นที่ว่างนอกรถหรือพื้นที่เฉลียงนอกรถวางพวงลมจัดไว้ในด้านที่มีทัศนียภาพสวยงามเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้พักแรมได้ใช้พื้นที่ที่ส่วนดังกล่าวพักผ่อนร่วมกัน

ที่พักรักษาตามแนวคิดการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโครงการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดขึ้น เพื่อศึกษาแนวการปฏิบัติ รูปแบบการท่องเที่ยวและมาตรการจัดการในรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อ รักษาระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นแม่แบบให้แก่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ดำเนินการศึกษาโดยสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จากผลการศึกษาได้มีแนวความคิดเกี่ยวกับ การบริการสถานที่พัก เชิงนิเวศ (Eco Lodge) โดยพิจารณาจาก (Kerr Forster Associates 1993)

1) ลักษณะรูปแบบของสถานที่พัก มีการก่อสร้างโดยคำนึงถึงความเป็นท้องถิ่นและความกลมกลืนกับ สภาพแวดล้อมมากน้อยแค่ไหน คือ

1.1) การสะท้อนสภาพดั้งเดิมของพื้นที่ (ลักษณะสถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม การตกแต่งภายใน และองค์ประกอบต่าง ๆ ของสถานบริการ) ว่ามีลักษณะดั้งเดิมของพื้นที่มากหรือมีลักษณะผสมผสานของเดิมกับของใหม่ที่กลมกลืนกันหรือมีลักษณะแบบใหม่เป็นส่วนใหญ่

1.2) กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม (ด้านรูปแบบ ขนาด การจัดวางองค์ประกอบในพื้นที่) ว่ามีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพื้นที่ ผสมผสานโดยสถานบริการมีความโดดเด่น แต่ไม่รู้สึกรบกวนทำลายสภาพพื้นที่

1.3) การเลือกทำเลที่ตั้ง ของสถานบริการอยู่ในที่เหมาะสม ไม่ทำลายธรรมชาติหากมีการตัดแปลงธรรมชาติก็จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ หรืออยู่ในทำเลที่มีผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติน้อยที่สุด

2) มีการจัดการด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงาน มีมาตรการประหยัดพลังงานมากน้อยแค่ไหน การใช้น้ำอย่างประหยัดมากน้อยแค่ไหน การบำบัดน้ำเสีย เหมาะสมตามหลักวิชาการและนำกลับมาใช้ในพื้นที่ หรือจัดการโดยวิธีหนึ่งวิธีใด อย่างไรก็ตามการจัดการขยะมูลฝอยก็ควรต้องมีวิธีการที่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น ในอดีตเมื่อ 30 ปีก่อนหน้านี้เกาะพะงันมีความสวยงามกว่าปัจจุบันเป็นอย่างมาก ความสวยงามที่ได้ลดลงไปนี้มีสาเหตุทางอ้อมมาจากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นขณะนี้เกาะพะงันกำลังเผชิญกับปัญหาการจัดการขยะโดยเฉพาะขยะที่เป็นขวดแก้ว ประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับปัญหานี้และตระหนักดีว่า หากธรรมชาติและ ความสวยงามของเกาะพะงันลดลงย่อมมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของเกาะพะงัน และได้เสนอแนวทางการแก้ไขคือ เทศบาลทั้ง 3 แห่งบนเกาะพะงันควรออกข้อบัญญัติในเรื่องการควบคุมและจำกัดขยะภาชนะและขวดแก้ว ซึ่งเป็นขยะที่สะสมอยู่บนเกาะเป็นจำนวนมากโดยการจัดเก็บภาษีสินค้า ภาชนะขวดหรือแก้วเพื่อนำไปใช้เป็นต้นทุนในการขนส่งขยะประเภทนี้ไปแปรรูปเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ (Kamnuansilpa and Jinhirun 2015)

3) กิจกรรมและการบริการ

- 3.1) มีกิจกรรมให้การศึกษาสิ่งแวดล้อมประกอบสำหรับผู้ที่มาพักหรือไม่
- 3.2) มีการสื่อสารความหมายสิ่งแวดล้อมต่อผู้ที่มาพักในสถานที่และบริเวณต่าง ๆ ภายในสถานที่พัก หรือไม่ มากน้อยแค่ไหนแค่ไหน
- 3.3) การบริการมีความสะอาดเป็นที่พอใจถูกสุขลักษณะ รวดเร็ว
- 3.4) การลงทุน การลงทุนสร้างที่พัก ควรพิจารณาร่วมทุนกับท้องถิ่นและผลตอบแทนที่เอื้อต่อท้องถิ่นมากน้อยอย่างไร มีการใช้แรงงานท้องถิ่นระดับไหน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่อาจใช้เป็นแนวทางนำข้อพิจารณามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแหล่งท่องเที่ยวชนิดต่างๆ ดังนี้ (Ortiz, Castells et al. 2009)

- 1) เป็นที่พัก ที่มีขนาดและองค์ประกอบขนาดเล็ก สะอาด ปลอดภัย รมรื่น
- 2) การออกแบบก่อสร้าง ควรใช้วัสดุดีในท้องถิ่นประกอบก่อน และมีรูปแบบสถาปัตยกรรม กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น
- 3) ควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ เน้นการประหยัดพลังงาน
- 4) มีการบริหารจัดการโดยครอบครัวหรือชุมชนท้องถิ่น (Community Business)
- 5) มีการบริหารจัดการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมต้องเน้นการจัด การขยะ การจัดการของเสียและเน้นการนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

ที่พักตามแนวคิดการวางแผนและการออกแบบที่พักเชิงนิเวศ สรุปลงจากสุนทรพจน์ของ Plunkett (Eco beach. Western Australia) นำมาประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางในการวางแผนและการออกแบบที่พัก เพื่อรักษาระบบนิเวศ ดังนี้

- 1) แนวคิดด้านระบบนิเวศ/การเลือกพื้นที่ ศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง เริ่มต้น จากความฝันแล้วพัฒนาไปสู่ความเป็นจริง
- 2) สภาพภูมิประเทศ ที่พักเชิงนิเวศจะต้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยรวม ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนและเป็นชุมชนท้องถิ่นที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน
- 3) กำหนดรูปแบบ ที่พักเชิงนิเวศจะต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและปฏิบัติได้จริง คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก

4) วางแผนรูปแบบที่ไม่ขัดต่อการพัฒนา พื้นที่ที่ไม่อยู่ในเขตทหาร พื้นที่ที่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล พื้นที่หรือการก่อสร้างต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม ประชาชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการทำงาน กำหนดกรอบร่างของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคต

5) การเตรียมพื้นที่และการวางแผนก่อสร้าง มีที่ปรึกษาทางด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในขณะดำเนินการก่อสร้างและบุคลากรควบคุม มีทางเลือกในการก่อสร้างได้หลายวิธี สะดวกในการเดินทางเข้ามาในพื้นที่ มีเส้นทางเดินเท้าศึกษาธรรมชาติ มีพื้นที่จัดสรรสำหรับการพัฒนาการก่อสร้างในอนาคต มีการจัดการของเสียเพื่อไม่ให้กระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง

6) ลักษณะของอาคารและวัสดุดิบ ออกแบบเพื่อใช้ประโยชน์ในระยะยาว ออกแบบอาคารที่เป็นประโยชน์ การออกแบบการใช้พลังงาน

7) กำหนดแผนการลดการสิ้นเปลืองจากการใช้พลังงาน ออกแบบอาคารเพื่อการประหยัดพลังงาน เช่น การออกแบบอาคารโดยใช้วัสดุโปร่งแสงประกอบเพื่อลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า ควรมีช่องทางให้ลมพัดผ่านเพื่อลดการใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น มีการหมุนเวียนพลังงานกลับมาใช้ใหม่ กำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

8) การจัดการแยกประเภทของของเสีย เช่น เศษอาหาร กระจกพลาสติก แก้ว และโลหะ เป็นต้น ควรจัดระบบรีไซเคิลของใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ มีระบบการบำบัดของเสียและน้ำเสียจากมนุษย์ มีกิจกรรมการดำเนินงานและความร่วมมือเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

9) กำหนดแผนการเพื่อรักษาสภาพพื้นที่ให้กลมกลืนธรรมชาติ แบ่งส่วนการทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกับจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเลือกเข้าพัก รีสอร์ทในจังหวัดกาญจนบุรีโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าพักในรีสอร์ทต่างๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยกระจายการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดจำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการเข้าพักรีสอร์ทที่มีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อน (กฤษฎิ์ กาญจนอนันท์ 2554) และ การออกแบบโรงแรมรีสอร์ทโดยพื้นฐานจะต้องมุ่งเน้นการเข้าถึงผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดยต้องมีการออกแบบพื้นที่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการให้บริการ และพื้นที่ใช้สอยที่มีความเหมาะสม (Kerr Forster Associates 1993) โดยแนวคิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในโรงแรมรีสอร์ทที่มีพื้นที่ใช้งานลักษณะกระจายตัวแยกจากกันเป็นกลุ่มก้อน ตามลักษณะทำเลที่ตั้งไว้ว่า ควรมีการจัดการพื้นที่ภายในโครงการส่งเสริมการให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการออกแบบทางเดินที่สามารถเข้าพื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งมักเป็นพื้นที่ที่มีการออกแบบเป็นพิเศษได้ง่าย เนื่องจากจะช่วยให้เกิดการเข้าถึงตัวผู้ใช้และส่งมอบการบริการที่ดีที่สุด

โดยสะดวก

เมื่อทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติแล้วนั้น ในปัจจุบันนี้จำเป็นที่จะต้องศึกษาถึง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานของรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ (Green Leaf Standard for ASEAN) เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและมีมาตรฐานระดับสากลมากขึ้น

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานของรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ (Green Leaf Standard for ASEAN)

ในการจัดทำมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยวของโครงการไปไม้สีเขียว ได้แบ่งการจัดการเป็น 3 ขั้นตอน คือ Screening Questionnaire การตรวจสอบโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการฯ ว่ามีการดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นทางด้านกฎหมายหรือไม่ซึ่งหากผ่านขั้นตอนนี้ จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการไปไม้สีเขียว หรือ Green Leaf Letter of Participation Qualifying Questionnaire การพิจารณาในเรื่องขอบเขตของความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงแรม Grading Questionnaire การตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจ เพื่อตรวจสอบขั้นตอนต่างๆนี้ ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไรโดยในขั้น ตอนที่ 3 นี้จะประกอบด้วยคำถามรวม 11 หมวด (172 ข้อ) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้า ในการให้บริการของ สถานประกอบการซึ่งประกอบด้วยหมวดต่างๆดังต่อไปนี้ (Nitorisravut, Sangsnit et al. 2014)

หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย

หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ

หมวดที่ 4 การจัดซื้อ

หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร

หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ

หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง

หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ

หมวดที่ 9 การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิงแก๊ส และสารพิษ

หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

โดยในขั้นตอนที่ 3 จะแบ่งการทำงานออกเป็น ดังนี้

1) เมื่อโรงแรมได้รับแบบสอบถามแล้วจะมีเวลา 30 วัน ในการตรวจสอบการดำเนินงานธุรกิจตามแบบสอบถามนั้นๆ และจะต้องแนบเอกสารรูปภาพ หรือ ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นข้อมูล อ้างอิงในการตอบแบบสอบถาม

2) เมื่อส่งมาถึงกรรมการจะทำการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการตรวจสอบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และพลังงานในโรงแรม คณะกรรมการตรวจสอบจะตรวจสอบแบบสอบถาม และเอกสารที่แนบมาเพื่อเตรียมพร้อมในการไปตรวจสอบที่โรงแรมนั้นๆ โรงแรมจะได้รับการติดต่อภายใน 48 ชั่วโมง คณะตรวจสอบจะเดินทางไปทำการตรวจสอบโรงแรม

3) เมื่อได้รับผลการตรวจสอบแล้ว คณะกรรมการจะประมวลผลคะแนนเปรียบเทียบกับ คะแนนมาตรฐานที่ได้จากโรงแรมอ้างอิง 20 โรงแรม เพื่อจัดอันดับของโรงแรมในการเข้ารับเกียรติบัตรใบไม้เขียว 1-5 ใบ การให้คะแนนมาตรฐานแบ่งเป็น

มาตรฐานของโรงแรมใบไม้สีเขียว เล่ม 1

น้อยกว่าร้อยละ 45.34	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 1 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 45.34 - 55.89	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 2 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 55.90-66.44	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 3 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 66.45-77.99	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 4 ใบ
มากกว่าร้อยละ 77.99	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 5 ใบ

มาตรฐานของโรงแรมใบไม้สีเขียว เล่ม 2

น้อยกว่าร้อยละ 52	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 1 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 52-56.8	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 2 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 56.9-61.7	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 3 ใบ
ตั้งแต่ร้อยละ 61.8-66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 4 ใบ
มากกว่าร้อยละ 66.5	ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว	จำนวน 5 ใบ

อายุเกียรติบัตรใบไม้เขียวมีอายุ 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ระบุในเกียรติบัตร โดยผู้ประกอบการสามารถขอรับเกียรติบัตรฯใหม่ได้ตามขั้นตอนการขอต่ออายุเกียรติบัตรของโครงการใบไม้เขียว การต่ออายุเกียรติบัตรมูลนิธิใบไม้สีเขียวจะส่งจดหมายแจ้ง ไปยังโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการภายใน 6 เดือนก่อนที่เกียรติบัตรจะหมดอายุ ประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการใบไม้เขียว (Letter of Participation) โรงแรมที่ผ่านแบบสอบถามการตรวจสอบขั้นตอน (Screening Questionnaire) จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการฯ (Letter of Participation) เพื่อรับรองและได้รับสิทธิประโยชน์ในการเป็นสมาชิกโครงการใบไม้สีเขียวได้แก่ ได้รับข่าวสาร “Green Leaf

Bulletin”, “Green Leaf-Let” เข้าร่วมกิจกรรมกับมูลนิธิใบไม้เขียวในอัตราพิเศษ (หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น) ได้รับสมุดบันทึกโรงแรมเพื่อโลกสวย (Green Hotel Directory) ผลประโยชน์อื่นๆ จากมูลนิธิใบไม้เขียว โดยจะได้รับแจ้งให้ทราบเป็นระยะๆ

สำหรับโรงแรม และ ร้านอาหารสีเขียว ในไทยจะมี 2 องค์กรมาตรฐานหลักๆ คือ (สมพงษ์ อำนวยเงินตรา 2559)

1) มาตรฐานคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร ซึ่งเป็นการประเมิน ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาจากกิจกรรมการให้บริการของโรงแรม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมชดเชยคาร์บอน เรียกว่า Carbon Offset (ชดเชยบางส่วน) และ Carbon Neutral (ชดเชยทั้งหมด) เพื่อเป็นการแสดงความโปร่งใสและความจริงใจของผู้ประกอบกิจการว่าใส่ใจเรื่องโลกร้อน และ ต้องการมีส่วนร่วมช่วยลดโลกร้อน ด้วยมาตรฐานการใช้ทรัพยากร และ พลังงาน ตลอดจนการจัดการที่ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์พลังงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2) มาตรฐานใบไม้สีเขียว เป็นการรับรองว่าโรงแรมมีการใช้พลังงาน และ สิ่งแวดล้อม ขึ้นพื้นฐานที่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อสมดุลนิเวศ รวมทั้งมีการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ คุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นและ อีกหนึ่งมาตรฐาน ที่กำลังเป็นที่นิยมและยอมรับ อีกทั้งมีส่วนช่วยในการตัดสินใจของผู้เข้าพัก โดยโครงการนี้ก่อตั้งขึ้นโดย เว็บไซต์ Trip Advisor ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลแนะนำเรื่องการท่องเที่ยว รวมทั้งโรงแรม ร้านอาหาร คาเฟ่ โดยการออก Green Alliance Program โดยเป็นการรวบรวมรายชื่อ โรงแรมแนวอีโคเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักโรงแรมที่มีการดำเนินการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยระดับของโรงแรมอีโคใน Green Alliance Program แบ่งออกเป็นระดับต่างๆดังนี้

Green Partner เป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำ

Green Leader Bronze เป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำ มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 30

Green Leader Silver เป็นไปตามข้อกำหนดขั้นต่ำ มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 40

Green Leader Gold ตรงตามข้อกำหนดขั้นต่ำ มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 50

Platinum Green Leader ตรงตามข้อกำหนดขั้นต่ำ มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 หรือ สูงกว่า

ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดเข้าร่วมโครงการ Green Alliance Program นี้จะเห็นได้ว่าการจะเป็นโรงแรมสีเขียวนั้นจะต้องมีการวางแผนตั้งแต่ต้น ไม่ว่าจะป็นออกแบบตัวโรงแรม หรือรีสอร์ทที่ผู้ออกแบบจะต้องมีความชำนาญ หรือสามารถเปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีความชำนาญในการให้แง่คิดในการออกแบบ และ ใจหยิ่งในการออกแบบแนวอีโค โดยจะต้องคำนึงถึง 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ พลังงาน น้ำ ขยะ และ กิจกรรมภายในโรงแรม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการในการคิดและการนำเสนอ

ผ่านรูปแบบ และ การจัดการต่างๆที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco Friendly) เช่น มีแผนการใช้ซ้ำผ้า ลินิน และ ผ้าเช็ดตัว มาตรฐานการประหยัดพลังงาน และมีแผนการติดตามการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง การใช้ 3R คือ Reduce, Reuse, Recycle การใช้หลอดไฟประหยัดพลังงาน หรือ การใช้พลังงานทดแทนต่างๆ เช่น Solar Cell, Solar Roof พลังงานทดแทนจากน้ำ พลังงานทดแทนจากลม เป็นต้น อีกทั้งการมีการจัดการน้ำเสีย หรือ ของเสียอย่างถูกต้อง หรือ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำน้ำเสียมาบำบัดแล้วนำมารดน้ำต้นไม้ และ การนำเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ยเพื่อรดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้สามารถนำเสนอได้ว่าเป็น Zero Waste โรงแรม หรือ รีสอร์ท แห่งแรก ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ผ่านกระบวนการ ที่เกิดขึ้นจริงภายในโรงแรม และ ในรูปแบบของการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเพื่อประหยัดทรัพยากรในด้านต่างๆ เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความสะดวก รวดเร็ว และ แม่นยำ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการประหยัดพลังงาน เช่น เทคโนโลยีควบคุมระบบปรับอากาศแบบ VRF (Variable Refrigerant Flow System) ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณสารทำความเย็นตามภาวะไหลของการทำความเย็นซึ่งสามารถประหยัดพลังงานได้ดีกว่าระบบปรับอากาศทั่วไปถึงร้อยละ 25 เป็นต้น

การนำเสนอกิจกรรมในเชิงอนุรักษ์ เช่น รมรงค์การปลูกป่าแขกผู้มาพักจะได้รับต้นไม้คนละหนึ่งต้น เพื่อที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสามารถช่วยลดโลกร้อนจากปรากฏการณ์เรือนกระจกได้อีกด้วย และ อีกหนึ่งที่แสดงถึงความเป็น Green Hotel หรือ รีสอร์ท จะต้องไม่ใช่วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำมาจากพลาสติก จะต้องเป็นวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ หรือสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ แม้กระทั่ง ยกตัวอย่างเช่น ลูกอมที่ห่อด้วยพลาสติกชิ้นเล็กๆ จะไม่ถูกนำมาใช้ หรือบริการภายในโรงแรม เนื่องจากนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourist) จะใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆเป็นอย่างมาก และหากผู้ประกอบการสามารถจัดการและสามารถให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในหลายๆตำแหน่งตลอดจนแขกผู้มาพักในการปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ก็จะสามารถแสดงถึงความเอาใจใส่ของผู้บริหาร และ วิสัยทัศน์ของผู้เป็นเจ้าของกิจการ

เมื่อสามารถดำเนินตามแนวทางมาตรฐานของรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติแล้วสิ่งที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งคือการรักษาให้คงไว้เพื่อความยั่งยืน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบเพื่อความยั่งยืนเพื่อนำมาปรับใช้

6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบเพื่อความยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่มีผลกระทบในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต เนื่องจากทุกครั้งที่มีการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน ต้องมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคต การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นแนวคิดในการแก้ปัญหา โดยพยายามอนุรักษ์ธรรมชาติไว้ในลักษณะที่เป็นส่วนรวมหรือมหภาค คือ หากมีความจำเป็นที่จะดำเนินการให้กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในทีใดทีหนึ่ง ก็จะต้องเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในทีอื่นๆ เป็นการชดเชยเพื่อให้ในแง่มหภาคของคุณภาพสิ่งแวดล้อมคงอยู่ได้ดังเดิมเมื่อปี พ.ศ. 2530 The World Commission on Environment and Development (Forster 1987) ได้แนะนำแนวทางการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรโลกไว้ 7 แนวทาง ดังนี้

- 1) ฟื้นฟูความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- 2) พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลและเหมาะสมอยู่เสมอ
- 3) คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการด้านหน้าที่การงาน อาหาร พลังงาน น้ำ และสุขอนามัย

- 4) ควบคุมจำนวนประชากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - 5) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร
 - 6) ปรับปรุงเทคโนโลยีและจัดการความเสี่ยงต่างๆ อย่างเหมาะสม
 - 7) รวมขอควรพิจารณาสิ่งแวดล้อมและด้านเศรษฐกิจไว้ในกระบวนการตัดสินใจ
- ลักษณะสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีลักษณะ ดังนี้ (Bauer, Finnegan et al. 2004)

- 1) สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาได้ตามกาลเวลาที่เหมาะสม
- 2) คำนึงถึงความเท่าเทียมกันและความยุติธรรม
- 3) เป็นแผนงานที่ไชระยะยาวได้และมีแผนป้องกันไวล่วงหน้า
- 4) มีการคิดเชื่อมโยงระบบและเกี่ยวเนื่องทั้งสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม
- 5) แนวทางการจัดการต้องไม่ไชรูปแบบสำเร็จตายตัว มีความแตกต่างกันตามลักษณะของแต่ละท้องถิ่น ระยะเวลา และการผสมผสานกันของคานิยมและทรัพยากร

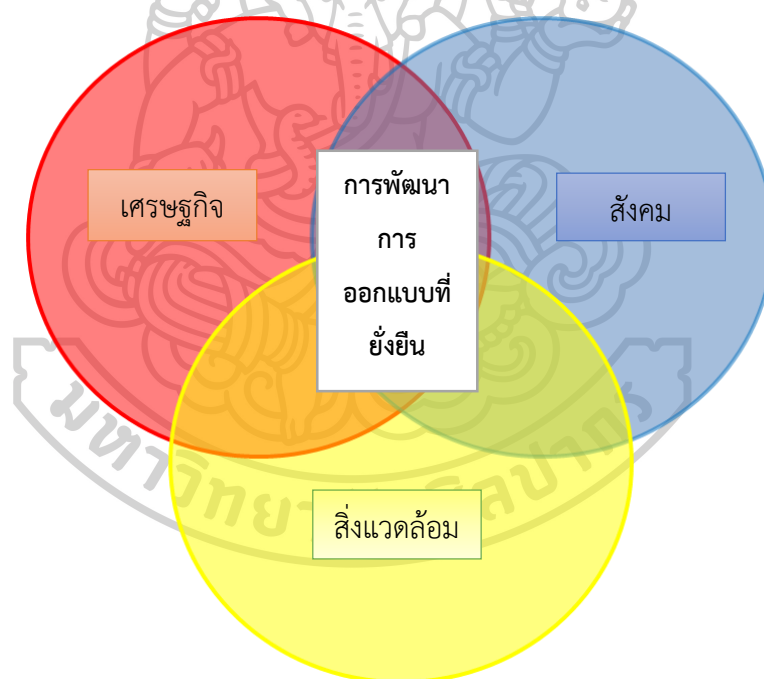
การพัฒนาอย่างยั่งยืนมีองค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน (พรศักดิ์ ธรรมนิมิตร 2557) คือ

- 1) สิ่งแวดล้อมทำให่มากขึ้น จัดการไชเทคโนโลยีที่เหมาะสม และอนุรักษ์ทรัพยากรพื้นฐาน
 - 2) สังคม จัดสรรความเท่าเทียมกันในการไชทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอและจำกัด จำนวนประชากร
 - 3) เศรษฐกิจ ควรเติบโตอย่างเหมาะสมไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและความสมดุลในระบบนิเวศ
- เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์ทางสังคมและวัฒนธรรมและการพัฒนาทางการเมือง

6.1 ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การใช้ทรัพยากรให้อยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่ไม่เกินสมรรถนะการยอมรับได้ของโครงสร้างสิ่งแวดล้อมที่เคยมีอยู่ อันมีผลให้กลไกการทำงานของระบบเหมือนปกติหรือใกล้เคียงเดิม เพื่อให้การเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อมนุษย์อย่างยั่งยืนตลอดไป การพัฒนาที่ยั่งยืนมีความหมายเหมือนนิเวศพัฒนา (Ecology Development) หรือการพัฒนาโดยปราศจากการทำลาย (Development without Destruction) ซึ่งการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นนี้ จะต้องมีความสมดุลกันใน 3 ส่วนระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกัน (Bonda and Sosnowchik 2004) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา : ดัดแปลงจาก Bonda และ Sosnowchik (2004)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ การพัฒนาที่สามารถดำเนินไปได้ อย่างมั่นคง ราบรื่น โดยไม่เกิดสภาพที่ไม่พึงปรารถนาอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนานั้นเอง เนื่องจากทุกครั้งที่มีการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน ต้องมีการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบในทางลบต่ออนาคต การพัฒนาที่ยั่งยืนจึง เป็นแนวคิดในการแก้ปัญหาโดยการพยายามอนุรักษ์ธรรมชาติไว้ในลักษณะที่เป็นส่วนรวมหรือมห ภาค คือ หากมีความจำเป็นที่จะดำเนินการให้กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในทีใดทีหนึ่ง ก็จะต้อง เสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในที่อื่นๆ เป็นการชดเชยเพื่อให้ในแง่มหภาคของคุณภาพสิ่งแวดล้อมคง อยู่ได้ดั้งเดิม (นวลندا สวงวนวงศ์ทอง 2555)

การพัฒนาที่ยั่งยืน 3 ด้านคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอะไรที่ไกลกว่าเพียง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อลดการบริโภค ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดี ทำให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ ทำลายล้างอย่างที่ผ่านมาและยังทำกันอยู่หลายแห่ง ให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน อยู่ดีกินดี และอยู่เย็น เป็นสุข (นวลندا สวงวนวงศ์ทอง 2555)

องค์ประกอบของสังคมที่การพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องประกอบด้วย

1) ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ทรัพยากร เช่น ปริมาณแหล่งน้ำ และความเพียงพอของน้ำใช้ในปัจจุบัน การใช้พลังงานทดแทนอย่างอื่น ทั้งจากธรรมชาติและจาก การประดิษฐ์ขึ้น ได้แก่ พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ พลังงานแก๊สชีวภาพ และพลังงานแสงอาทิตย์ และมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

2) เศรษฐกิจที่มั่นคงของชุมชน คือ มีการพัฒนาที่ทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดีอย่างต่อเนื่อง และควบวงจร

3) คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในชุมชน เช่น มีการอยู่ดีกินดี อยู่ในที่มีอากาศดี ปราศจากมลภาวะ มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างถูกต้องตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ มีบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง มีการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น (นวลندا สวงวนวงศ์ทอง 2555)

6.2 การออกแบบสิ่งแวดล้อม

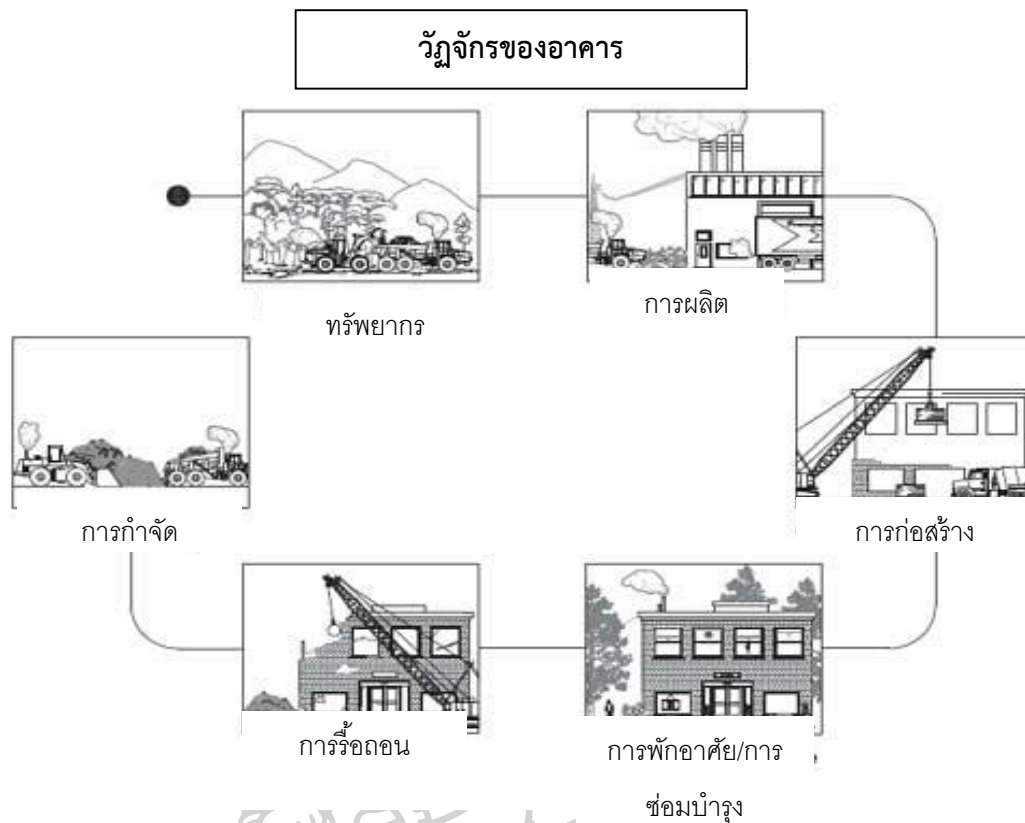
การออกแบบสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่สอดแทรกตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเขาไปใน การวางแผนการจัดทำโปรแกรมการออกแบบ การวางแผนนโยบายการก่อสร้างหรือผลิตสินค้าตัวอย่าง การออกแบบที่ชาญฉลาดมักจะคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเสมอ อย่างไรก็ตาม ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม Environmental Movement ที่เริ่มขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 ได้ทำ ใหแนวคิดนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น (ชนนิกานต์ เสรีตานนท์ 2559)

การออกแบบสิ่งแวดล้อม ในความรู้สึกเดิม คือการพัฒนาสภาพแวดล้อมกายภาพทั้งภายในและภายนอกอาคาร เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพหรือตอบสนองความต้องการในการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือสรรสร้างประสบการณ์โดยเฉพาะเนนสิ่งแวดล้อมที่ออกแบบโดยมนุษย์ การออกแบบสิ่งแวดล้อมต้องการผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน หมายรวมถึง สถาปนิก (Architects) นักวิทยาศาสตร์ระบบเสียง (Acoustical) วิศวกร (Engineers) นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (Environmental Scientists) ภูมิสถาปนิก (Landscape Architects) นักวางผังเมือง (Urban Planning) มัณฑนากร (Interior Designers) นักออกแบบระบบแสง (Lighting Designers) นักออกแบบภัณฑการ (Exhibition Designers) บางกรณีอาจรวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางประวัติศาสตร์ Historic Preservation ด้วยและไม่นานมานี้ก็ได้เพิ่มเกี่ยวกับ “การออกแบบเพื่อคนพิการ Disability Access” อีกด้านหนึ่ง (รพีพรรณ ฉลองศักดิ์ 2558)

6.3 การพัฒนาแนวคิดยั่งยืนในงานสถาปัตยกรรม

ความต้องการปัจจัย 4 เป็นปัจจัยเบื้องต้นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ และที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญของมนุษย์ เมื่อมีความต้องการสร้างอาคารก็ต้องคำนึงถึงวิถีการของอาคารตั้งแรกเริ่มจนถึงสิ้นสุดของอาคารต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ผสานความต้องการของมนุษย์เข้ากับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน ไซทรพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบต่อคนน้อยที่สุด เพราะตั้งแต่เริ่มสร้างอาคารก็เริ่มทำลายสิ่งแวดล้อมแล้ว ฉะนั้นเราต้องมีการจัดการควบคุมที่ดีเพื่อให้เกิดอาคารคุณภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Ortiz, Castells et al. 2009) ดังจะเห็นได้จากในภาพที่

ภาพที่ 3 วัฏจักรของอาคาร

ที่มา: ดัดแปลงจาก Ortiz et al (2009)

จะเห็นได้ว่าตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดการใช้อาคารเราล้วนแล้วแต่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน น้ำ วัสดุ และสร้างขยะทำลายธรรมชาติ หากไม่มีการออกแบบและการจัดการที่ดีแล้วจะทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถเรียนรู้และป้องกันจัดการได้ถ้าเราเข้าใจและคำนึงถึงองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมยั่งยืน

ผู้วิจัยเลือกใช้แนวความคิดการออกแบบอาคารตามหลักการออกแบบอย่างยั่งยืน (สุดดีภาเมขสุวรรณค์ 2551) ซึ่งเป็นการออกแบบที่เน้นรักษาความสมดุลระหว่างความต้องการของมนุษย์ ผู้ใช้ประโยชน์และขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม มุ่งเน้นที่จะให้การพัฒนาสร้างผลกระทบต่อพื้นที่และระบบนิเวศให้น้อยที่สุด พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติในพื้นที่ นอกจากนี้ยังพยายามหาแหล่งพลังงานที่ทดแทนได้จากธรรมชาติ และควบคุมและวางแผนการกำจัดของเสียภายในอาคารที่จัดสร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในประเทศไทยเอง ได้มีการกำหนดโรงแรมสีเขียวตามเกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่พิทักษ์เขียวของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หมวดหลัก คือ การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก การ

จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร การจัดการด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ปัจจัยพิจารณาเฉพาะพื้นที่ (ปิยะดา วชิระวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน 2558)

6.4 แนวคิดการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา กล่าวว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมออย่างเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืนยาว

หลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมี 10 ประการคือ

- 1) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Using Resource Sustainable) เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างพอดีเท่าที่จำเป็นและประหยัด เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรให้มีการใช้ยาวนานขึ้น
- 2) การลดการบริโภคและของเสียที่เกินความจำเป็น (Reducing Over Consumption and Waste) เป็นการลดการบริโภคที่มากเกินไปและความจำเป็นและการลดของเสีย เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
- 3) การรักษาความหลากหลาย (Maintaining Diversity) เป็นการรักษาความหลากหลายของธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและช่วยขยายฐานของการท่องเที่ยวด้วย

การรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าอยู่ในการวางแผน (Integrating Tourism into Planning) เป็นการรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับแผนพัฒนาแห่งชาติและแผนพัฒนาท้องถิ่นอื่นทั้งมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment-EIA) ซึ่งการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหมายถึงการใช้หลักวิชาการในการคาดการณ์เกี่ยวกับผลกระทบทั้งทางด้านบวกและลบของการดำเนินโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน ทรัพยากรท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อหาทางป้องกันผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด อันจะช่วยศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว (Sithisarankul 2014)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนาและเพ็ญศิริ ศรีคำภา ได้กล่าวว่า การสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting Local Economics) เป็นการรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาควบคู่ไปกับด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียงพอแต่จะช่วยให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) เป็นการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย อีกทั้งการปรึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน (Consulting Stakeholders and the Public) เป็นการปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างรัฐบาลผู้ประกอบการประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมงานกันในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) เป็นการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับ ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งจะช่วยยกระดับของการบริการท่องเที่ยว และสิ่งที่สำคัญคือการตอบสนองการตลาดท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) เป็นการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวอย่างพร้อมมูลเพื่อเผยแพร่ไปยังนักท่องเที่ยวให้เข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย และการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ (Undertaking Research) เป็นการวิจัยและติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและเพิ่มผลประโยชน์ให้กับแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงนักลงทุน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนาและเพ็ญศิริ ศรีคำภา 2557)

7. ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 129 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 19,473 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ทั้งป่าโปร่ง และป่าดงดิบ มีแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งไหลมาบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง ที่บริเวณอำเภอเมืองกาญจนบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอบ่อพลอย อำเภอเลาขวัญ อำเภอพนมทวน อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอทองผาภูมิ อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา มีอาณาเขตติดต่อ คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี จังหวัดตากและสหภาพเมียนมาร์ ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดนครปฐม ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี และทิศตะวันตก ติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี 2557)

7.1 ข้อมูลอำเภอศรีสวัสดิ์

อาณาเขตติดต่อ

อำเภอศรีสวัสดิ์มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านไร่ (จังหวัดอุทัยธานี)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอด่านช้าง (จังหวัดสุพรรณบุรี) อำเภอหนองปรือ และอำเภอบ่อพลอย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองกาญจนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอไทรโยคและอำเภอทองผาภูมิ

แผนที่อำเภอศรีสวัสดิ์แสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงแผนที่อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

ที่มา : At Siam Tour (2560)

การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอศรีสวัสดิ์แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 ตำบล 33 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1.นาสวน (Na Suan)
- 2.ด่านแม่แลบ (Dan Mae Chalaep)
- 3.หนองเป็ด (Nong Pet)
- 4.ท่ากระดาน (Tha Kradan)
- 5.เขาโจด (Khao Chot)
- 6.แม่กระbung (Mae Krabung)

แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในอำเภอศรีสวัสดิ์ ได้แก่

โฮมสเตย์บ้านเขาเหล็ก

บ้านเขาเหล็กเป็นหมู่บ้าน ชาวกะเหรี่ยงเล็ก ๆ อยู่ในตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ เป็นหมู่บ้านอยู่ใจกลางหุบเขา ในเขตอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ มีธรรมชาติสวยงาม ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ และหาของป่ามีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย โดย อาศัยธรรมชาติเป็นหลัก มีประเพณีวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง ที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตและธรรมชาติของหมู่บ้านเขาเหล็กได้ ปัจจุบันในหมู่บ้านมีการจัดทำที่พักไว้สำหรับนักท่องเที่ยว ค้างคืนในหมู่บ้านพร้อมมีบริการอาหาร และจัดนำเที่ยว ชมถ้ำธารลอดใหญ่ เดินป่า และจักรยานเสือภูเขาไว้บริการ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ด้วยตนเอง โดยใช้เส้นทางจากบ้านท่าลำไย ขับรถอ้อมขึ้นเขาไปทางอำเภอศรีสวัสดิ์ ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร จะมีถนนลูกรังแยกเข้าสู่หมู่บ้านเขาเหล็กอีก 14 กิโลเมตร

เขื่อนศรีนครินทร์

อยู่ห่างจากน้ำตกเอราวัณ ประมาณ 4 กิโลเมตร ทางตอนบนของแม่น้ำแควใหญ่ เป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย กั้นแม่น้ำแควใหญ่ เป็นเขื่อนเอนกประสงค์ที่อำนวยประโยชน์ทั้งในด้านการชลประทาน การลดอุทกภัยในลุ่มแม่น้ำแม่กลอง รวมทั้งการผลิตกระแสไฟฟ้า การประมง และเหนือสันเขื่อนยังมีทิวทัศน์ที่สวยงามเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เขื่อนศรีนครินทร์อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 70 กิโลเมตร บนทางหลวงสาย 3199 (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) ทางเขื่อนมีบ้านพักรับรองไว้บริการนักท่องเที่ยว สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

สวนเวลารำลึก

เป็นสวนที่อยู่ภายในเขื่อนศรีนครินทร์ มีพื้นที่กว่า 30 ไร่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้สร้างขึ้นมาเพื่อเฉลิมพระเกียรติและรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ในวโรกาสที่สมเด็จพระ

พระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเจริญพระชนมายุครบ 90 พรรษา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2533 สอนเวลารำลึกนี้สร้างเป็นสวนประติมากรรมบอกเวลาที่มีสัญลักษณ์รูปนาฬิกาแดด เป็นเครื่องเตือนใจให้รำลึกถึงคุณค่าแห่งชีวิตที่ก้าวล่วงเวลาทุกนาทีที่ผ่านไป สมดังพระราชหฤทัยของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ “เวลาเป็นของมีค่า” ซึ่งควรจะใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ไม่ควรปล่อยให้ล่วงเลยไปอย่างไร้ประโยชน์ บริเวณลานโดยรอบจะมีที่นั่งพักผ่อนเพื่อชมทิวทัศน์ที่สวยงามของเขื่อนศรีนครินทร์

สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาน้ำพุ

ตั้งอยู่ที่ตำบลท่ากระดาน ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี 55 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 3199 (กาญจนบุรี-ศรีสวัสดิ์) บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 38-39 ขึ้นอยู่กับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ ศูนย์แห่งนี้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ มีการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเพื่อการศึกษาวิจัย จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติสื่อความหมายให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพป่าแบ่งออกเป็น 2 เส้นทาง เส้นทางที่ 1 เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาธรรมชาติพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าใช้เวลาเดินทางไป-กลับประมาณ 3 ชั่วโมง เส้นทางที่ 2 เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเนินดินแดง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ตามเส้นทางผ่านภูมิประเทศที่แตกต่างกัน เช่น ลำห้วย ลำธาร ทางราบ เนินเขา ในบริเวณศูนย์แห่งนี้มีค่ายพักแรมสำหรับเยาวชน สามารถติดต่อล่วงหน้า โดยทำหนังสือถึงสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า เรียนผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช บางเขน กรุงเทพฯ

อุทยานแห่งชาติเอราวัณ (อุทยานแห่งชาติเขาสลอบ)

เดิมมีชื่อว่า อุทยานแห่งชาติเขาสลอบ ประกาศเป็นเขตอุทยานฯ เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2518 มีเนื้อที่ 343,735 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นอุทยานแห่งชาติเอราวัณเนื่องจากชั้นสูงสุดของน้ำตกเป็นธรรมชาติที่มีลักษณะคล้ายหัวช้างเอราวัณ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ น้ำตกเอราวัณอยู่ห่างจากตัวเมือง 65 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่ใหญ่และสวยงาม บนฝั่งแม่น้ำแควใหญ่ ต้นน้ำเกิดจากลำห้วยมองไล่ไหลผ่านลงจากยอดเขาและผาสูง 2,100 เมตร น้ำตกเอราวัณมี ความยาว 1,500 เมตร แบ่งเป็น 7 ชั้น แต่ละชั้นมีลักษณะเป็นอ่างสามารถเล่นน้ำได้ และยังมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติเอราวัณ ระยะทาง 1,060 เมตร ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ผ่านป่าดิบเขา จุดชมวิวและป่าผลัดใบที่สวยงาม ท่านจะได้รับความเพลิดเพลินในการชื่นชมธรรมชาติ และได้รับความรู้จากป้ายสื่อความหมาย ในบริเวณอุทยานฯ มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์ สำหรับนักท่องเที่ยว สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรุงเทพฯ

อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์

อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ มีเนื้อที่ 953,500 ไร่ ประกาศเป็นเขตอุทยาน เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2524 มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ

- ถ้ำสวรรค์ เป็นถ้ำที่เพิ่งค้นพบใหม่ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ บริเวณหมู่บ้านต้นมะพร้าว ตำบลแม่กระมง อำเภอสรีสวัสดิ์ ลักษณะถ้ำเป็นเหมือนอุโมงค์ธรรมชาติ กว้างประมาณ 9 เมตร สูง 9 เมตร ยาว 150 เมตร ที่ผนังถ้ำจะมีภาพวาดของคนโบราณ

- ถ้ำเนรมิต เป็นถ้ำขนาดใหญ่แบ่งเป็นหลายห้องมีหินงอกหินย้อยรูปทรงต่างๆ แปลกตา และสวยงามมาก ตั้งอยู่ก่อนถึงน้ำตกห้วยแม่ขมิ้นประมาณ 10 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวไปทางวัด ถ้ำเนรมิตอีก 2 กิโลเมตรและเดินเท้าต่ออีกประมาณ 300 เมตร และห่างกันไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตรยังมีถ้ำใหญ่อีก 3 ถ้ำ ได้แก่ ถ้ำน้ำมุด ถ้ำพระปรารงค์และถ้ำพระโค ควรติดต่อผู้นำชมหรือติดต่อเจ้าหน้าที่ของทางอุทยานฯ เขื่อนศรีนครินทร์

- ถ้ำน้ำมุด อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ บริเวณหมู่บ้านน้ำมุด ตำบลแม่กระมง ปากถ้ำกว้างประมาณ 15 เมตร สูง 10 เมตร ภายในถ้ำเป็นโพรงลึกมีธารน้ำไหลออกมาจากถ้ำตลอดเวลา

- ถ้ำพระปรารงค์ เป็นอีกถ้ำหนึ่งที่มีความใหญ่โตและสวยงามมากของจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ บริเวณบ้านน้ำมุด ตำบลแม่กระมง ภายในถ้ำแบ่งเป็นห้องต่างๆ หลายห้องแต่ละห้องมีหินงอก หินย้อยงดงาม

น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น

ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ ริมทะเลสาบเขื่อนศรีนครินทร์ ห่างจากกาญจนบุรี ประมาณ 108 กิโลเมตร น้ำตกห้วยแม่ขมิ้นมีสภาพสวยงามเป็นอย่างยิ่ง ทิวบริเวณร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้ ป่านานาชนิด น้ำตกไหลมาจากต้นน้ำของเทือกเขากระลาซึ่งเป็นป่าดิบเขาแล้งทางทิศตะวันออกของ อุทยานฯ และไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ นับเป็นน้ำตกที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่ง น้ำตกแบ่ง ออกเป็น 7 ชั้น มีชื่อเรียกต่างๆกันไปแต่ละชั้น เช่น ชั้นที่ 1 ดงวาน ชั้นที่ 2 ม่านขมิ้น ชั้นที่ 3 วังหน้า ผา ชั้นที่ 4 ฉัตรแก้ว ชั้นที่ 5 ไหลจนหลง ชั้นที่ 6 ดงผีเสื้อ ชั้นที่ 7 ร่มเกล้า แต่ละชั้นมีความสูงและ ความงดงามต่างกันไป ทางอุทยานฯ ได้ทำเส้นทางเดินสำหรับ ขึ้นไปชมน้ำตกแต่ละชั้นและยังเป็น เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ ช่วงเวลาที่เหมาะแก่การท่องเที่ยว อยู่ในช่วงเดือนตุลาคม-เมษายน ใน บริเวณอุทยานฯ มีบ้านพักและสถานที่กาง เต็นท์ สำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งร้านอาหาร สวัสดิ์การ ตอนกลางคืน มีการฉายสไลด์

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ (อุทยานแห่งชาติถ้ำธารลอด)

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ หรืออุทยานแห่งชาติถ้ำธารลอดนี้มีเนื้อที่ 36,875 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานฯ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2523 มีสถานที่ที่น่าสนใจหลายแห่ง อาทิ เช่น เส้นทางเดินป่าในเขตอุทยานฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 เส้นทาง คือเส้นทางแรก เป็นเส้นทางเดินป่า จากถ้ำธารลอดน้อยถึงถ้ำธารลอดใหญ่ ภายในถ้ำธารลอดน้อยจะเห็นหินงอกหินย้อยสวยงามและมีถ้ำ ธารไหลผ่านภายในถ้ำชื่อ ถ้ำกระพริบ เมื่อพ้นถ้ำธารลอดน้อยออกมาจะต้องเดินป่าต่อไปอีก 1.5

กิโลเมตร จะถึง น้ำตกไตรตรึงษ์ เดินต่อไปอีกราว 1 กิโลเมตร จะถึง ถ้ำธารลอดใหญ่ รวมระยะทาง 2.5 กิโลเมตร เส้นทางที่สอง เป็นเส้นทางเดินป่าไปยังน้ำตกธารเงินและน้ำตกธารทองระยะทาง ประมาณ 1.8 กิโลเมตร

น้ำตกธารเงิน

เป็นน้ำตกขนาดย่อมลดหลั่นกันเป็นชั้นๆ ถึง 7 ชั้น ใช้เวลาเดินทางจากที่ทำการอุทยาน ถึงชั้นแรกของน้ำตกประมาณ 35 นาที ส่วนน้ำตกธารทองเป็นน้ำตกขนาดใหญ่มี 15 ชั้นใช้เวลาเดินทางจากที่ทำการอุทยานฯ ถึงชั้นแรกของน้ำตกประมาณ 25 นาที

ถ้ำพระธาตุ

อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเอราวัณ ห่างจากน้ำตกเอราวัณไปประมาณ 8 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมือง 76 กิโลเมตร ภายในมีหินงอกหินย้อยวิจิตรงดงามมาก ที่แปลกคือเป็นหินที่โปร่งแสง ถ้ามีความยาว 20 เมตร ใช้เวลาชมถ้ำพระธาตุ ประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง การเข้าชมถ้ำพระธาตุนักท่องเที่ยวจะต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ณ ที่ทำการซึ่งตั้งอยู่เชิงเขาเพื่อขอให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้นำทางให้ และควรเดินทางถึงถ้ำก่อนเวลา 15.00 น.

8. สรุปแผนและนโยบายจังหวัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี ได้กำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.2559 “เมืองแห่งการท่องเที่ยว ศูนย์กลางการค้าภาคตะวันตกสู่สากล สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” และได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ไว้ดังนี้(กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี 2557)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและวิถีวัฒนธรรมชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โบราณสถานต่างๆ และวิถีวัฒนธรรมชุมชน
- แหล่งและการบริการการท่องเที่ยวได้มาตรฐานสากล
- มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

- พัฒนา ยกระดับ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้ได้มาตรฐานสากล
- ปรับปรุงการบริการและสาธารณูปโภคพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านเรื่องราวด้านการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้านการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยว

ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากิจการการค้าการลงทุนสู่สากล โดยมีเป้าประสงค์

- ยกระดับภาคเศรษฐกิจการค้าการลงทุน

กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์
- ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการและแรงงานวิชาชีพ เพื่อรองรับธุรกิจการค้าสู่สากล
- ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์และการค้ากลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และประเทศ

อื่นๆ

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการค้าสู่สากล

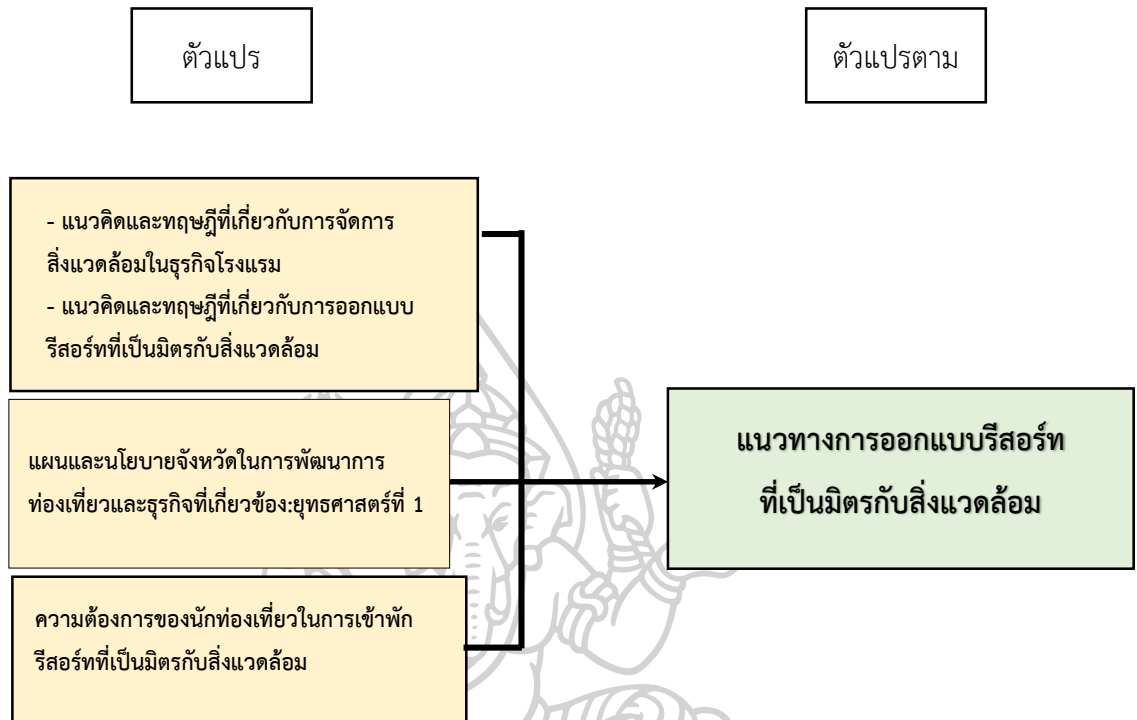
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมความเป็นเมืองน่าอยู่ โดยมีเป้าประสงค์ ดังนี้

- ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ชุมชนและสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

- ส่งเสริมการบริโภค จำหน่าย และผลิตอาหารปลอดภัยในทุกระดับ
- ส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวอำเภอยั่งยืน
- ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมที่สะอาดในทุกชุมชนของจังหวัด
- ส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ส่งเสริมพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ได้ตัวแปรและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ดังกรอบแนวคิดด้านล่าง (รูปภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางการออกแบบอาคาร การบริการ และกิจกรรมสำหรับรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมตามจุดมุ่งหมาย จึงเลือกใช้วิธีการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวนำแล้วตามด้วยเชิงปริมาณขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ทางสถิติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก และประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

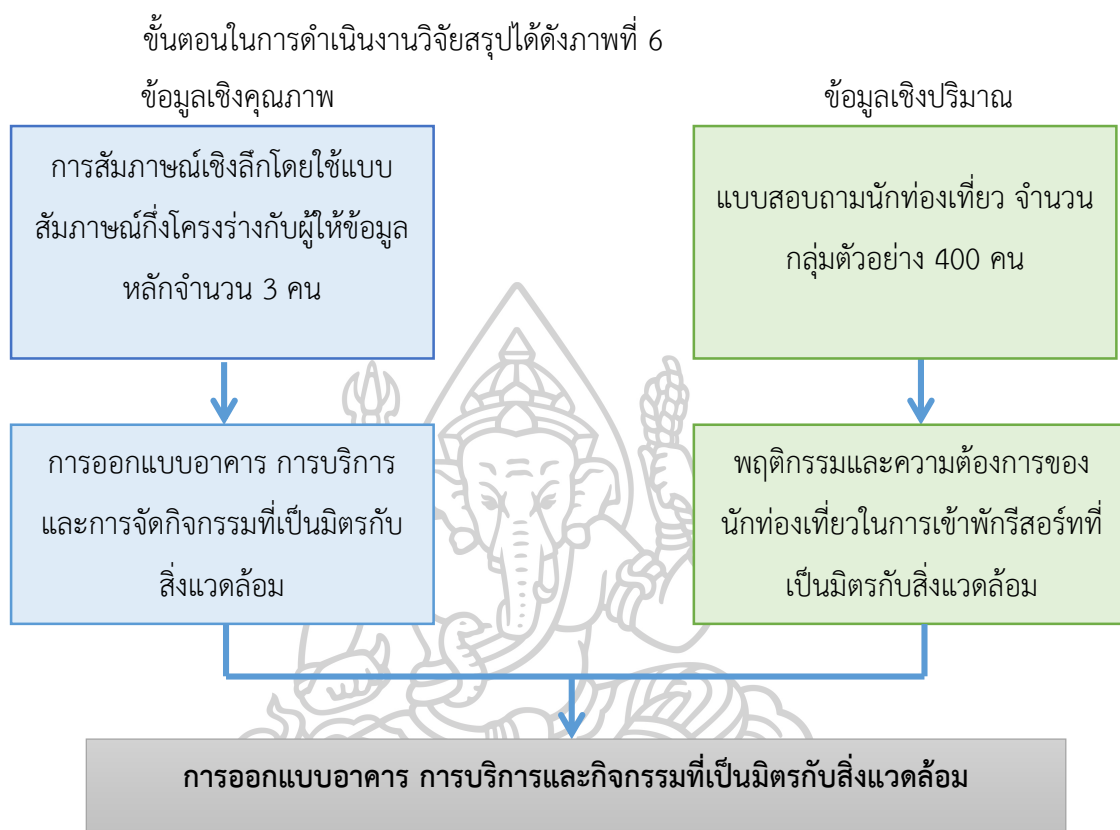
1.1.2 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอศรีสวัสดิ์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยินดีให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้บริหารรีสอร์ทและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 15 ปี

1.2.2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็น กลุ่มตัวอย่างที่บรรลุนิติภาวะและมีวิญญูณอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่เดินทางมาเที่ยวอำเภอศรีสวัสดิ์ ในการศึกษานี้จึงได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจะเท่ากับ 384 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

เซียนศรีนครินทร์จำนวน 100 คน น้ำตกห้วยขมิ้นจำนวน 100 คน อุทยานแห่งชาติเอราวัณจำนวน 100 คน และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จำนวน 100 คน

ภาพที่ 6 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1

การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Proposive Sampling) เพื่อทำการเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหาร รีสอร์ทและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคาร การบริการและการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 2

ในการดำเนินการเก็บข้อมูลการตอบแบบสอบถามใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว เซียนศรีนครินทร์จำนวน 100 คน น้ำตกห้วยขมิ้นจำนวน 100 คน อุทยานแห่งชาติเอราวัณจำนวน 100 คน และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จำนวน 100 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

2. แบบสอบถาม

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาคาร บริการและกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาในเรื่องพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ
2. การบริการและกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

พร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยความเที่ยงตรงของเนื้อหาหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) (ภาคผนวก ก: จดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย) คือ การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การวิจัยโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน	+1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.95 สามารถนำไปทดลองใช้ได้

2.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha) (1970) ตามสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k = จำนวนข้อ
 s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือได้เท่ากับ 0.96

2.5 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านสำนวนภาษาให้ชัดเจน รวมถึงรูปแบบการพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสม แล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งแนวทางในการสัมภาษณ์จะมีข้อคำถามเกี่ยวกับการออกแบบ ระบบการบำบัดน้ำเสีย การบริการและกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก ข)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยว (ภาคผนวก ค) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทาง ค่าใช้จ่าย การเข้าพัก ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความต้องการในการเข้าพัก รีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale คือ

มากที่สุด	ค่านำหนักความต้องการเท่ากับ	5
มาก	ค่านำหนักความต้องการเท่ากับ	4
ปานกลาง	ค่านำหนักความต้องการเท่ากับ	3
น้อย	ค่านำหนักความต้องการเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ค่านำหนักความต้องการเท่ากับ	1

ส่วนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงแหล่งท่องเที่ยว ทั้ง 4 แห่ง ที่จะเข้าไปทำการเก็บข้อมูล

2. จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามให้พร้อมที่จะทำการเก็บข้อมูลและวางแผนในการเก็บข้อมูลสถานที่ที่จะเก็บข้อมูลคือเขื่อนศรีนครินทร์ น้ำตกห้วยขมิ้นจำนวน อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์แห่งละ 100 คน

3. นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ทำการวิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันธรรมดา และวันหยุดสุดสัปดาห์ ในช่วงเวลาต่างกัน เพื่อให้มีการกระจายของข้อมูล

4.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

4.1.1 ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบ การบำบัดน้ำเสียและขยะ การบริการและการจัดกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.1.2 ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การสอบถามเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถาม ที่นักท่องเที่ยวได้ทำ จำนวน 400 ชุด

4.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ศึกษาและรวบรวมเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สิ่งพิมพ์ต่างๆ และค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนรายงานผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถาม และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ซึ่งจะประกอบไปด้วย เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพและรายได้ ซึ่งได้นำข้อมูลมาใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปค่านวนค่าเป็นร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยการนำเสนอลักษณะทางกายภาพการบริการและกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3. ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆต่อการมาท่องเที่ยวอำเภอศรีสวัสดิ์

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี” รายงานผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 การออกแบบและการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1. การออกแบบและการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นตรงกันว่ารีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นที่พักที่ได้รับการตอบรับดีมาจากแขกที่มาเข้าพักโดยเฉพาะแขกชาวต่างชาติ มีแขกที่เป็นลูกค้าประจำจำนวนมาก และได้รับการรีวิวที่ดี แนวคิดเรื่องการประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดีและกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ตระหนักเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติ ความตระหนักในเรื่องของภาวะโลกร้อนทำให้เกิดทัศนคติการใช้บริการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจและการอยู่ร่วมกับชุมชนโดยเอื้อประโยชน์ต่อกัน มีความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ก่อปัญหามลพิษในระยะยาว ตีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยังคงอยู่และดีต่อส่วนรวม

จากสถิติการเข้าพักของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะท่องเที่ยวแบบครอบครัวมีจำนวนมากขึ้น การท่องเที่ยวแบบครอบครัวแทบจะมีสัดส่วนใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นคู่ ดังนั้นความต้องการห้องพักแบบห้องใหญ่พักได้ 3-5 คน จะได้รับความนิยมมากขึ้น นักท่องเที่ยวชาวไทยวัยประมาณ 30-40 มักเที่ยวเป็นกลุ่ม ก็นิยมห้องพักขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน เนื่องจากการจองห้องพักขนาดใหญ่และพักได้หลายคนเมื่อคิดเป็นราคาต่อหัวแล้วทำให้ประหยัดค่าที่พัก

ราคาที่พักของรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสามารถเสนอราคาห้องพักสูงกว่าห้องพักทั่วไปในระดับเดียวกันได้ร้อยละ 30-50 เช่น ห้องดีลักซ์ ขนาด 35 ตร. ม. ราคาประมาณ 3500-4500 บาทต่อห้อง ห้องพักขนาด 75 ตร. ม. 3 เตียง เสริมได้อีก 1 เตียง ราคา 6500 บาท เหมาะสำหรับครอบครัว

การออกแบบ

การออกแบบตัวอาคารควรให้แสงธรรมชาติส่องเข้ามาในอาคาร ซึ่งนอกจากจะช่วยในการประหยัดพลังงาน ยังทำให้แขกที่มาพักรู้สึกผ่อนคลายใกล้ชิดธรรมชาติ ที่พักควรออกแบบให้ผสมผสานและกลมกลืนกับธรรมชาติให้มากที่สุด โดยเน้นการใช้วัสดุจากธรรมชาติมาใช้ในการก่อสร้างและใช้เป็นวัสดุหรือภาชนะอื่นๆ ให้ผู้เข้าพักได้สัมผัสกับความเรียบง่าย ความสดชื่นของธรรมชาติ เฟอร์นิเจอร์ทำด้วยวัสดุเรียบง่าย เครื่องใช้สอยตามมาตรฐานทั่วไป วัสดุที่ใช้ตกแต่งควรเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ฝ้ายทอของไทย

ระบบบำบัดของเสีย

ควรใช้มาตรฐานการบำบัดน้ำเสียของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบบำบัดที่ควรใช้ เช่น ระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลแบบ Septic Tank ติดตั้งใต้แพทุกหลัง เพื่อป้องกันการปล่อยสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ

การบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานโดยใช้การบำบัดน้ำเสียแบบใช้อากาศ (Aerobic Wastewater Treatment) มีการเติมจุลินทรีย์ชนิดต้องการออกซิเจนอิสระ (Aerobic Bacteria) ในการบำบัดน้ำเสีย มีการแยกขยะ และจำกัดการใช้พลาสติกและโฟม

การบริการและกิจกรรม

การบริการอาหารเน้นซื้อวัตถุดิบ พืชผักในท้องถิ่น ที่สามารถหาได้ง่ายตามฤดูกาลและสินค้าที่ผลิตจากชุมชน และหรือสินค้าที่ผลิตโดยบริษัทคนไทย ตลอดจนดูแลเรื่องความสะดวกสบายต่อการบริโภค โดยมีการซื้ออาหารสดใหม่ทุกวัน หรือใช้พืชผักที่ปลูกเองภายในรีสอร์ท

มีการจัดท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ออกไปสัมผัสวิถีชาวบ้าน กิจกรรมนี้จะเป็นการสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชน เป็นความยั่งยืนของการประกอบการ การเดินทางโดยใช้เรือแบบวิถีชาวบ้าน และเดินภายในรีสอร์ทที่ระยะทางไม่เกิน 1 กิโลเมตร

การลดการใช้พลังงานและการให้แขกมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลังงาน

มีการติดตั้งมิเตอร์หน้าห้องพักด้วย เพื่อจูงใจให้แขกใช้ไฟฟ้าน้อยลง หากแขกใช้ไฟไม่ถึงเกณฑ์หรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทางรีสอร์ทมีการคืนเงินให้แก่ผู้เข้าพัก ซึ่งเป็นเงินไม่มาก ผู้เข้าพักมักจะบริจาคเงินจำนวนนี้เข้ากองทุนเพื่อการรณรงค์การประหยัดพลังงานและสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์หรือจูงใจให้แขกใช้ผ้าปูที่นอนและผ้าเช็ดตัวซ้ำ 2-3 วัน

ระบบทำน้ำอุ่นใช้วิธีปั้มน้ำผ่านท่อที่ทำความร้อนจากแสงอาทิตย์แล้วเก็บไว้ในแทงค์เพื่อผู้เข้าพักสามารถใช้น้ำอุ่นได้ในช่วงหัวค่ำเท่านั้น

2. พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.1 รายงานผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) มีดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	230	57.5
ชาย	170	42.5
อายุ		
20 – 30 ปี	141	35.25
31 – 40 ปี	123	30.75
41 – 50 ปี	70	17.5
51 – 60 ปี	33	8.25
มากกว่า 60 ปี	33	8.25
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	170	42.5
พนักงานบริษัท	116	29.0
นักเรียน/นักศึกษา	92	23.0
เจ้าของธุรกิจ	19	4.75
อื่นๆ	3	0.75
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	14	3.5
10,001 – 20,000 บาท	80	20.0
20,001 – 30,000 บาท	132	33.0
30,001 – 40,000 บาท	150	37.0
40,001 บาทขึ้นไป	24	6.0
ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	192	48.0
ภาคตะวันออก	80	20.0

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคตะวันตก	52	13.0
ภาคใต้	44	11.0
ภาคเหนือ	32	8.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	15	3.75
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	5.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	72	18.0
อนุปริญญา/ปวส.	90	22.5
ปริญญาตรี	79	19.5
ปริญญาโท	82	20.5
ปริญญาเอก	42	10.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และเป็นเพศชายจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมา คืออายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.75

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองมาทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา คือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือภาคตะวันออก จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0. มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	214	53.5
รถจักรยานยนต์	87	21.75
รถโดยสารสาธารณะ	43	10.75
รถเช่า	32	8.0
รถไฟ	24	6.0
ระยะเวลาในการท่องเที่ยวครั้งนี้		
1-2 วัน	210	52.5
ไม่เกิน 24 ชั่วโมง	70	17.5
3-5 วัน	70	17.5
1 สัปดาห์	32	8.0
มากกว่า 1 สัปดาห์	18	4.5
ลักษณะการท่องเที่ยว		
ท่องเที่ยวกับครอบครัว	147	36.75
ท่องเที่ยวกับคู่รัก	139	34.75
ท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน	35	8.75
ท่องเที่ยวคนเดียว	34	8.0
ท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์	27	6.75
ท่องเที่ยวแบบกลุ่มสัมมนา	18	4.5
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวครั้งนี้ต่อคน		
4,001- 6,000 บาท	91	22.75
6,001 – 8,000 บาท	82	20.5
2,001 – 4,000 บาท	72	18.0
8,001 – 10,000 บาท	61	15.25
10,001 – 12,000 บาท	51	12.75
12,001 -14,000 บาท	25	6.25
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท	18	4.5

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากกว่า 14,000 บาท	0	0
ถ้ามีการพักค้างจะเลือกพัก		
รีสอร์ทใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	214	53.5
โรงแรมในตัวเมือง	148	37.0
พักกับชาวบ้านแบบโฮมสเตย์	24	6.0
อื่นๆ	14	3.5
ราคาที่พักที่ยินดีจ่าย		
1,001 – 2,000 บาท	179	44.75
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท	154	38.5
2,001- 3,000 บาท	57	14.25
อื่นๆ	3	0.75
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาเดินทางโดยรถจักรยานยนต์จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75

ระยะเวลาในการท่องเที่ยวครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคือใช้เวลาท่องเที่ยวไม่ถึง 24 ชั่วโมง และใช้เวลาท่องเที่ยว 3-5 วัน จำนวน 70 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.5

ลักษณะการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวพร้อมครอบครัวจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 รองลงมาคือท่องเที่ยวกับคู่รักจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้ต่อคน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวครั้งนี้ต่อคนเป็นเงิน 4,001-6,000 บาทจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.75 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนที่ 6,001-8,000 บาทจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5

ถ้ามีการพักค้างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเลือกพักรีสอร์ทที่ใกล้ชิดธรรมชาติจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือพักโรงแรมในตัวเมืองจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0

สำหรับค่าที่พักที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยินดีจะจ่ายอยู่ที่ 1,001-2,000 บาทจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.75 รองลงมาคือค่าที่พักที่น้อยกว่า 1,000 บาทจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5

2.3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักในรีสอร์ท

ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ท แบ่งเป็น ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (ตารางที่ 3) ด้านการบริการและกิจกรรม (ตารางที่ 4) และด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 3 ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะทางกายภาพ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
มีการจัดวางภูมิทัศน์สถานที่ใกล้เคียงธรรมชาติ	(54.25) 217	(41.25) 165	(3.25) 13	(0.5) 2	(0.75) 3
มีการออกแบบเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	(52.0) 208	(43.5) 174	(3.25) 13	(0.5) 2	(0.75) 3
ห้องพักมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีช่วยลดการใช้พลังงาน	(51.5) 206	(40.25) 160	(5.25) 21	(2.0) 8	(1.0) 4
ใช้วัสดุธรรมชาติในการก่อสร้าง/ตกแต่ง	(51.5) 206	(42.0) 168	(2.75) 11	(1.75) 7	(2.0) 8
ใช้เทคโนโลยีช่วยในการประหยัดพลังงานแบบอัตโนมัติ เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ เมื่อไม่มีคนอยู่ในห้อง	(43.25) 173	(43.25) 173	(10.5) 42	(1.0) 4	(2.0) 8
รีสอร์ทมีการใช้พลังงานทางเลือก เช่น โซลาร์เซลล์ กังหันลม	(35.5) 142	(59.25) 237	(3.75) 15	(1.0) 4	(0.5) 2
รีสอร์ทมีระบบบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติและนำมาใช้หมุนเวียนทางการเกษตร	(34.75) 139	(58.75) 235	(3.0) 12	(1.25) 5	(2.25) 9

เกณฑ์การประเมิน: มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพของรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแยกเป็นรายด้านดังนี้ ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความ

ต้องการมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดวางภูมิทัศน์สถานที่ใกล้ชิดธรรมชาติ (ร้อยละ 54.25) มีการออกแบบเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (ร้อยละ 52.0) ห้องพักมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีช่วยลดการใช้พลังงาน (ร้อยละ 51.5) และใช้วัสดุธรรมชาติในการก่อสร้าง/ตกแต่ง (ร้อยละ 51.5)

ส่วนลักษณะทางกายภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมากที่สุดและมากเท่ากัน ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีช่วยในการประหยัดพลังงานแบบอัตโนมัติ เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ เมื่อไม่มีคนอยู่ในห้อง (ร้อยละ 43.25) ส่วนลักษณะทางกายภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมาก ได้แก่ รีสอร์ทที่มีการใช้พลังงานทางเลือก เช่น โซลาร์เซลล์ กังหันลม (ร้อยละ 59.25) และรีสอร์ทที่มีระบบบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติและนำมาใช้หมุนเวียนทางการเกษตร (ร้อยละ 58.75)

ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 86 ถึงร้อยละ 95 มีความต้องการในการนำเสนอลักษณะทางกายภาพของรีสอร์ทในทุกด้านในระดับมากถึงมากที่สุด

ด้านการบริการและกิจกรรม

ตารางที่ 4 ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรม

การบริการและกิจกรรม	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
จัดให้ทำกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่น ปลูกป่า สร้างฝายน้ำล้น	(54.25) 217	(41.75) 167	(2.5) 10	(0.75) 3	(0.75) 3
ให้บริการอาหารที่ประกอบจากพืชผัก อินทรีย์ที่ปลูกเอง	(53.75) 215	(40.0) 160	(4.0) 16	(1.75) 7	(0.5) 2
จัดให้ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี เช่น งานบุญต่างๆ	(46.0) 184	(45.0) 180	(5.5) 22	(2.25) 9	(1.25) 5
มีสถานที่ให้พักผ่อนอย่างเป็นส่วนตัว	(44.0) 176	(43.75) 175	(10.5) 42	(1.25) 5	(0.5) 2
มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีจักรยานให้ขี่ มีเรือให้พาย ดูนก เดินป่า	(43.25) 173	(43.25) 173	(10.5) 42	(1.5) 6	(0.5) 2
มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูก ผัก เก็บผลไม้ ปิกนิก	(34.0) 136	(34.5) 138	(25.75) 103	(1.0) 4	(2.25) 9
จัดกิจกรรมพิเศษตามความต้องการของ แขก เช่น เรียนทำอาหาร จักสาน	(31.0) 124	(31.0) 124	(34.75) 139	(1.25) 5	(2.0) 8

เกณฑ์การประเมิน: มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อบริการและกิจกรรมของรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแยกเป็นรายด้านดังนี้ ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ จัดให้ทำกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่น ปลูกป่า สร้างฝายน้ำล้น (ร้อยละ 54.25) ให้บริการอาหารที่ประกอบจากพืชผักอินทรีย์ที่ปลูกเอง (ร้อยละ 53.75) จัดให้ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี (ร้อยละ 46.0) และมีสถานที่ให้พักผ่อนอย่างเป็นส่วนตัว (ร้อยละ 44.0) มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูกผัก เก็บผลไม้ ปิกนิกมากที่สุดและมากเท่ากัน ได้แก่ มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีจักรยานให้ขี่ มีเรือให้พาย ดูนก เดินป่า (ร้อยละ 43.25)

ส่วนบริการและกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมาก ได้แก่ มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูกผัก เก็บผลไม้ ปิกนิก (ร้อยละ 34.5) ส่วนบริการและกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดกิจกรรมพิเศษตามความต้องการของแขก เช่น เรียนทำอาหาร จักสาน (ร้อยละ 4.75)

ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 86 ถึงร้อยละ 95 มีความต้องการให้รีสอร์ทจัดกิจกรรมและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในเกือบทุกด้านในระดับมากถึงมากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

ตารางที่ 5 ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

การเข้าถึง	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
รีสอร์ทจัดถึงขยะช่วยให้สามารถแยกขยะด้วยตนเอง	(37.75) 151	(34.75) 139	(24.75) 99	(1.25) 5	(1.5) 6
เปลี่ยนผ้าปูที่นอนทุก 3 วัน	(37.0) 148	(32.75) 131	(27.0) 108	(1.75) 7	(1.5) 6
เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวทุก 3 วัน	(35.5) 142	(35.75) 143	(27.5) 110	(0.75) 3	(0.5) 2
สามารถเดินทางภายในรีสอร์ทโดยไม่ใช่พาหนะในระยะทางไม่เกิน 1 กม.	(29.5) 118	(36.0) 144	(28.75) 115	(4.25) 17	(1.5) 6
ไม่ใช่เครื่องปรับอากาศเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 องศา	(30.5) 122	(34.25) 137	(33.0) 132	(1.75) 7	(0.5) 2

การเข้าถึง	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ปิดไฟส่วนที่ไม่จำเป็นหลัง 22.00 น.	(33.0)	(30.75)	(33.25)	(1.75)	(1.25)
	132	123	133	7	5

เกณฑ์การประเมิน: มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมีส่วนร่วมกับรีสอร์ทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแยกเป็นด้านต่างๆได้ดังนี้ สิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด ได้แก่ รีสอร์ทจัดถังขยะช่วยให้สามารถแยกขยะด้วยตนเอง (ร้อยละ 37.75) และเปลี่ยนผ้าปูที่นอนทุก 3 วัน (ร้อยละ 37.0)

สิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมาก ได้แก่ เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวทุก 3 วัน (ร้อยละ 35.75) สามารถเดินทางภายในรีสอร์ทโดยไม่ใช้พาหนะในระยะทางไม่เกิน 1 กม. (ร้อยละ 36.0) และไม่ใช่เครื่องปรับอากาศเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 องศา (ร้อยละ 34.25) นอกจากนี้สิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ได้แก่ ปิดไฟส่วนที่ไม่จำเป็นหลัง 22.00 น. (ร้อยละ 33.25)

สรุปได้ว่าบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 3 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้จะนำมาบูรณาการเพื่อเสนอเป็นแนวทางการออกแบบ การบริการ และกิจกรรม สำหรับรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อไปในบทที่ 5

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล

บทที่ 5 จะเป็นการสรุปและอภิปรายผลและนำเสนอแนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. สรุปผลที่ได้จากการวิจัย

1.1 สรุปผลจากการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นตรงกันว่ารีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นที่พักที่ได้รับการตอบรับดีมากจากแขกที่มาเข้าพักโดยเฉพาะแขกชาวต่างชาติ มีแขกที่เป็นลูกค้าประจำจำนวนมาก และได้รับการรีวิวที่ดี แนวคิดเรื่องการประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดีและกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ตระหนักเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติ ความตระหนักในเรื่องของภาวะโลกร้อนทำให้เกิดทัศนคติการใช้บริการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจและการอยู่ร่วมกับชุมชนโดยเอื้อประโยชน์ต่อกัน มีความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.2 สรุปผลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว

1.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 57.5 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.25 เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.5

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางคิดเป็นร้อยละ 48.0 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 22.5

1.2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 53.5 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวครั้งนี้ 1-2 วันคิดเป็นร้อยละ 52.5 ลักษณะการท่องเที่ยวเป็นการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 36.75 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวครั้งนี้ต่อคนเป็นเงิน 4,001-6,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 22.75 ถ้ามีการพักค้าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเลือกพักรีสอร์ทที่ใกล้ธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 53.5 สำหรับค่าที่พักที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยินดีจะจ่ายอยู่ที่ 1,001-2,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 44.75

1.2.3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อรีสอร์ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อการนำเสนอลักษณะทางกายภาพของรีสอร์ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแยกเป็นรายด้านดังนี้ ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดวางภูมิทัศน์สถานที่ใกล้ชิดธรรมชาติ (ร้อยละ 54.25) มีการออกแบบเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (ร้อยละ 52.0) ห้องพักมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีช่วยลดการใช้พลังงาน (ร้อยละ 51.5) และใช้วัสดุธรรมชาติในการก่อสร้าง/ตกแต่ง (ร้อยละ 51.5) ส่วนลักษณะทางกายภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมากที่สุดและมากเท่ากัน ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีช่วยในการประหยัดพลังงานแบบอัตโนมัติ เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ เมื่อไม่มีคนอยู่ในห้อง (ร้อยละ 43.25) ส่วนลักษณะทางกายภาพที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมาก ได้แก่ รีสอร์ตมีการใช้พลังงานทางเลือก เช่น โซลาร์เซลล์ กังหันลม (ร้อยละ 59.25) และรีสอร์ตมีระบบบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติและนำมาใช้หมุนเวียนทางการเกษตร (ร้อยละ 58.75)

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อบริการและกิจกรรมของรีสอร์ตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแยกเป็นรายด้านดังนี้ ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ จัดให้ทำกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่น ปลูกป่า สร้างฝายน้ำล้น (ร้อยละ 54.25) ให้บริการอาหารที่ประกอบจากพืชผักอินทรีย์ที่ปลูกเอง (ร้อยละ 53.75) จัดให้ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี (ร้อยละ 46.0) และมีสถานที่ให้พักผ่อนอย่างเป็นส่วนตัว (ร้อยละ 44.0) มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูกผัก เก็บผลไม้ ปิกนิกมากที่สุดและมากเท่ากัน ได้แก่ มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีจักรยานให้เช่า มีเรือให้พาย ดูนก เดินป่า (ร้อยละ 43.25) ส่วนบริการและกิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการในระดับมาก ได้แก่ มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูกผัก เก็บผลไม้ ปิกนิก (ร้อยละ 34.5)

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมีส่วนร่วมกับรีสอร์ตในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแยกเป็นด้านต่างๆได้ดังนี้ สิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด ได้แก่ รีสอร์ตจัดถังขยะช่วยให้สามารถแยกขยะด้วยตนเอง (ร้อยละ 37.75) และเปลี่ยนผ้าปูที่นอนทุก 3 วัน (ร้อยละ 37.0)

สิ่งที่คุณตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากที่สุด ได้แก่ เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวทุก 3 วัน (ร้อยละ 35.75) สามารถเดินทางภายในรีสอร์ตโดยไม่ใช้พาหนะในระยะทางไม่เกิน 1 กม. (ร้อยละ 36.0) และไม่ใช้เครื่องปรับอากาศเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 องศา (ร้อยละ 34.25)

2. อภิปรายผลและเสนอแนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

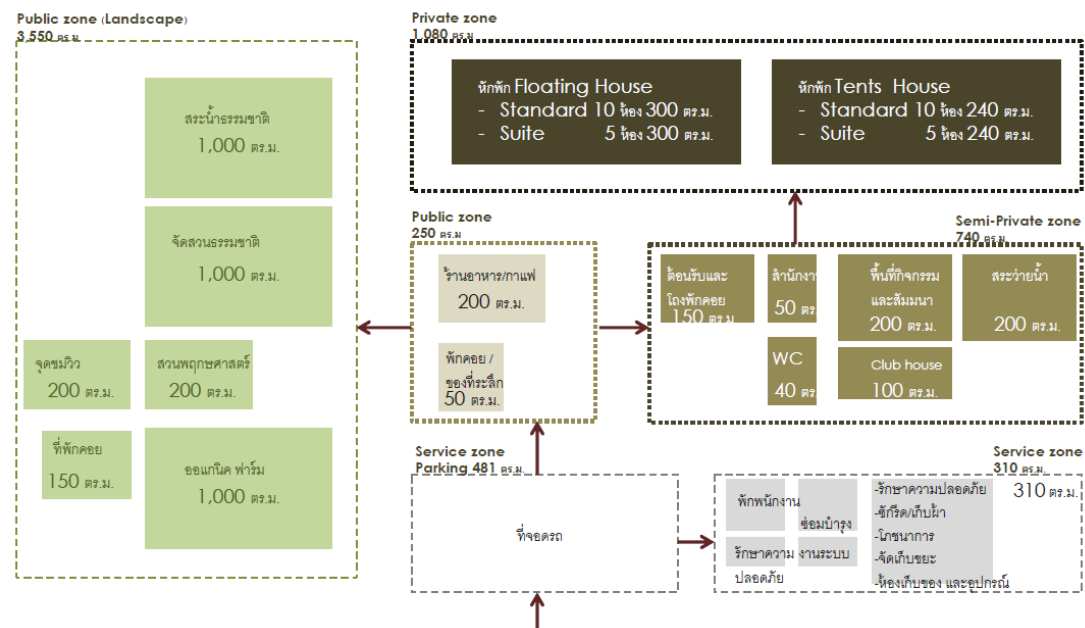
จากการนำแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยมาบูรณาการ ได้แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดังนี้

2.1 การจัดแบ่งพื้นที่ของรีสอร์ท

มีการจัดแบ่งพื้นที่ให้มีส่วนของที่พัก(สีเขียวเข้ม) ส่วนบริการของโรงแรม (สีเทา) พื้นที่กิจกรรมของผู้เข้าพัก (สีน้ำตาล) พื้นที่ธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์และอเนกนิคฟาร์ม (สีเขียวอ่อน) และส่วนสนับสนุน พนักงานและอุปกรณ์ (สีเขียว) รวมถึงที่จอดรถ (สีขาว) ดังภาพที่ 7

Program Analysis

-Function Diagram

ภาพที่ 7 การจัดแบ่งพื้นที่ของรีสอร์ท

ส่วนของที่พัก (สีเขียวเข้ม) จะมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจะมีลักษณะเป็นแพ และเต็นท์ อย่างละ 15 ห้อง อยู่ห่างจากกัน ให้ผู้เข้าพักมีความรู้สึกเป็นอิสระและมีความเป็นส่วนตัว

ส่วนพื้นที่ธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์และอเนกนิคฟาร์ม (สีเขียวอ่อน) จะมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด เปิดโอกาสให้ผู้เข้าพักทำกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ซึ่งสามารถขยายเวลาการเข้าพักของแขกได้

ส่วนบริการของโรงแรม (สีเทา) พื้นที่กิจกรรมของผู้เข้าพัก (สีน้ำตาล) รวมกันมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด ให้บริการที่จำเป็นแก่แขก ได้แก่ บริการอาหารและเครื่องดื่ม สระว่ายน้ำ Club House พื้นที่จัดกิจกรรมในร่ม เช่น ประชุมสัมมนา จัดเลี้ยง

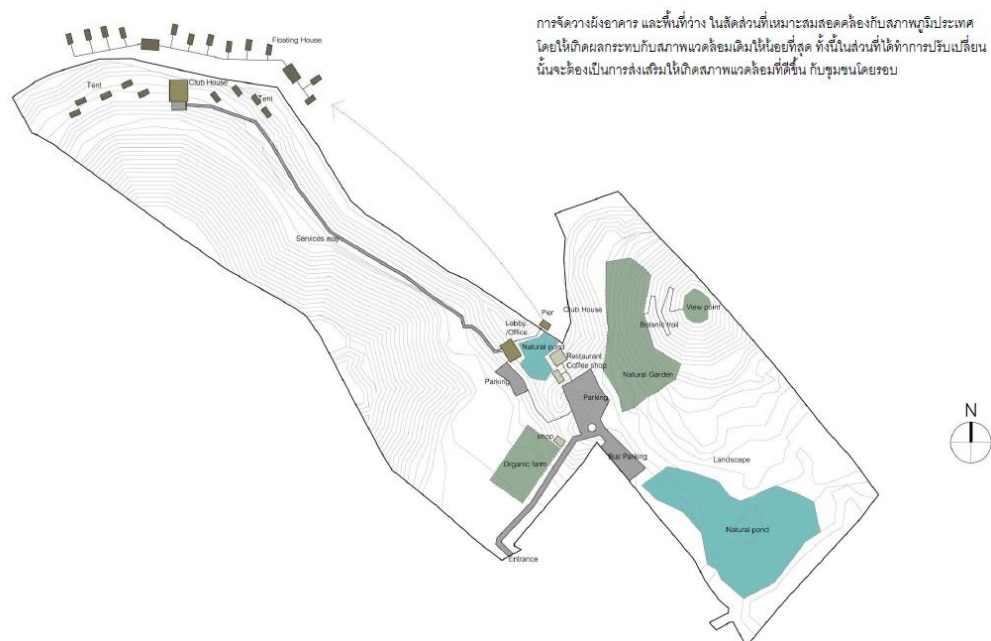
ส่วนสนับสนุน พนักงานและอุปกรณ์ (สีเทาเข้ม) รวมถึงที่จอดรถ (สีเขียว) รวมกันมีพื้นที่ประมาณ 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด อาจเรียกว่าเป็นส่วนหลังบ้าน ที่คอยดูแลให้การบริการและ กิจกรรมในรีสอร์ทดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งการจัดแบ่งพื้นที่นี้เป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณี กาญจนอนันท์ (2554) ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการเข้าพักรีสอร์ทที่มีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อน และการออกแบบโรงแรมรีสอร์ทโดยพื้นฐานจะต้องมุ่งเน้นการเข้าถึงผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดยต้องมีการออกแบบพื้นที่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการให้บริการ และพื้นที่ใช้สอยที่มีความเหมาะสม (Kerr Forster Associates 1993) โดยแนวคิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในโรงแรมรีสอร์ทที่มักมีพื้นที่ใช้งานลักษณะกระจายตัวแยกจากกันเป็นกลุ่มก้อนตามลักษณะทำเลที่ตั้งไว้ว่า ควรมีการจัดการพื้นที่ภายในโครงการส่งเสริมการให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ทั้งนี้การจัดวางผังและพื้นที่ควรให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ และส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นกับชุมชนโดยรอบ (ภาพที่ 8)

Concept design

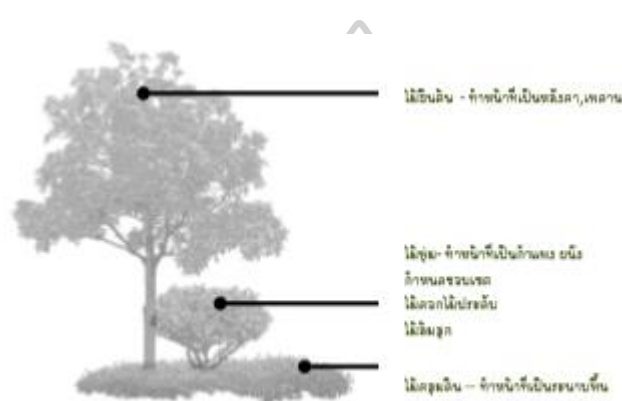
Site Planning

ภาพที่ 8 การจัดวางผังพื้นที่ที่เหมาะสม

2.2 การออกแบบภูมิทัศน์

การออกแบบภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับสภาพโดยรอบโดยใช้ Hardscape และ Softscape โดยคำนึงถึงการระบายน้ำผิวดินให้มีประสิทธิภาพ การวางผังต้นไม้โดยคงต้นไม้เดิมตามธรรมชาติที่มีขนาดใหญ่ไว้ และใช้พันธุ์ไม้พื้นถิ่นตกแต่ง เพื่ออนุรักษ์พันธุ์ไม้และเป็นแหล่งเรียนรู้ รวมถึงต้นไม้ยังให้ร่มเงาการจัดวางผังจึงต้องมีการกำหนดตำแหน่งต่างๆให้สอดคล้องกับทิศทางของแสงแดดและร่มเงาด้วย (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 การออกแบบภูมิทัศน์

2.3 การออกแบบสถาปัตยกรรมของรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เน้นการออกแบบโดยใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เรียบง่าย กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิมและเน้นวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นเป็นหลักเพื่อสะดวกในการซ่อมบำรุง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้บริหารรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Ortiz และคณะ (2009) ที่ว่า การสร้างอาคารต้องคำนึงถึงวัฏจักรของอาคาร ต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ผสานความต้องการของมนุษย์เข้ากับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2.4 การวางผังอาคาร

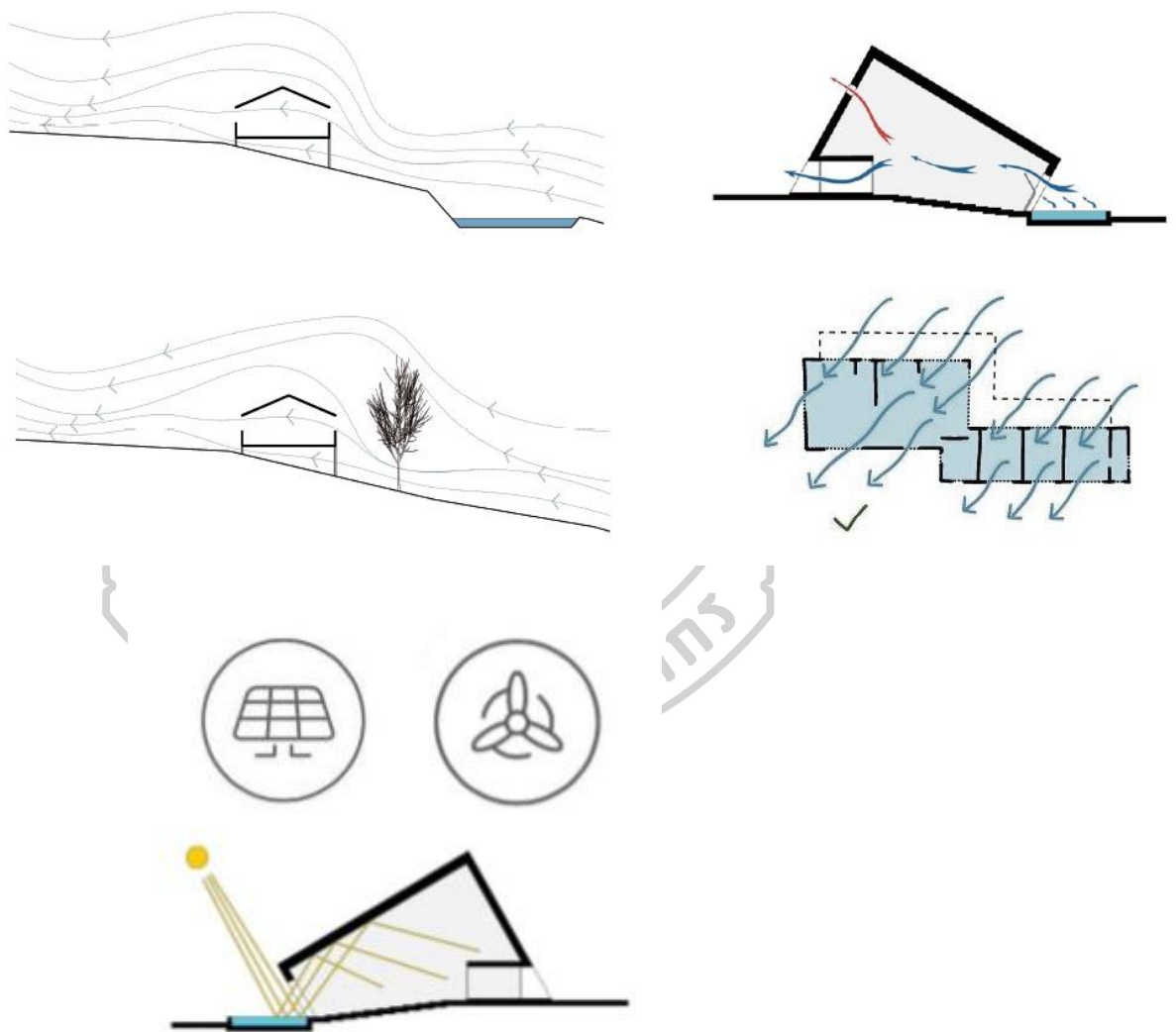
การวางผังอาคารในทิศทางที่เหมาะสมกับทิศทางลม เพื่อให้ลมธรรมชาติพัดผ่านภายในอาคาร พัดพาความชื้น ทำให้ผู้พักอาศัยรู้สึกปลอดโปร่งสบาย ทั้งยังช่วยประหยัดพลังงานจากการใช้พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศ (ภาพที่ 10) ตรงกับการออกแบบที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ รวมถึง

สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบที่พักของ Plunkett (Eco beach. Western Australia) ว่าควรมีช่องทางให้ลมพัดผ่านเพื่อลดการใช้เครื่องปรับอากาศ และมีการหมุนเวียนพลังงานกลับมาใช้ใหม่

Concept design

Ventilation System

- การออกแบบวางผังอาคารในทิศทางที่เหมาะสมกับทิศทางลม เพื่อให้สามารถให้ลมธรรมชาติพัดผ่าน ภายในโครงการได้
- การวางแหล่งกำเนิดลมร้อน (Condensing Unit) ในตำแหน่งที่เหมาะสม ไม่พัดเข้าสู่ภายในโครงการ
- ใช้หลักการพัดพาความชื้น เพื่อสร้างภาวะน่าสบาย ให้เกิดในพื้นที่ภายในส่วนที่พักอาศัย / พื้นที่ทำกิจกรรม

ภาพที่ 10 การออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน

2.6 การตกแต่งภายใน

การตกแต่งภายในเลือกใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นหรือบริเวณใกล้เคียงที่คงทน ใช้เฟอร์นิเจอร์รูปแบบเรียบง่าย ผ้าที่ใช้เป็นผ้าทอที่ผลิตในท้องถิ่นเป็นการสร้างงานและกระจายรายได้แก่ชุมชน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน ตรงกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก

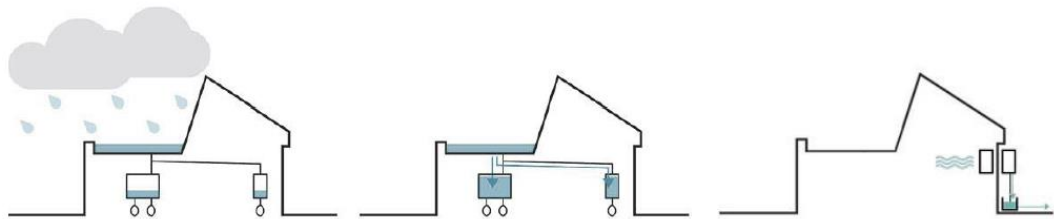
2.7 การออกแบบระบบหมุนเวียนน้ำใช้และการกำจัดน้ำเสีย

ออกแบบองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมให้สามารถกักเก็บน้ำจากธรรมชาติมาใช้ในรีสอร์ท และนำน้ำที่ใช้แล้วมาผ่านการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ และนำกลับมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ภาพที่ 11 และภาพที่ 12) รวมถึงเลือกใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก และเป็นไปตามมาตรฐานการบำบัดน้ำเสียของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับที่พักแบบแพติดตั้งระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลแบบ Septic Tank ติดตั้งใต้แพทุกหลัง เพื่อป้องกันการปล่อยสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ

Concept design

Water supply system

- การนำน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มาผ่านการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในแต่ละกิจกรรม
- การออกแบบองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ให้กักเก็บน้ำธรรมชาติ มาใช้ในกิจกรรมได้ในบางส่วนของโครงการ
- การกักเก็บน้ำที่ได้จากระบบปรับอากาศ มาใช้ประโยชน์สูงสุด
- การเลือกใช้สุขภัณฑ์ และอุปกรณ์ประหยัดน้ำ

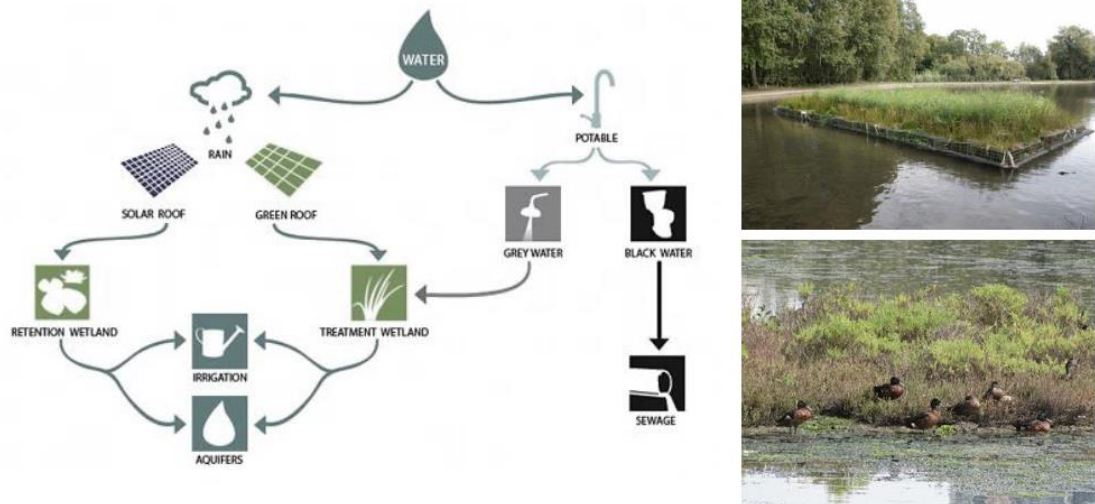

ภาพที่ 11 ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค

Concept design

Wastewater treatment system

- น้ำทิ้ง จะนำผ่านกระบวนการบำบัด ทางธรรมชาติ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในกิจกรรมที่เหมาะสม
- น้ำโสโครก ผ่านการบำบัดตามมาตรฐาน ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ / นิวติน

ภาพที่ 12 ระบบบำบัดน้ำเสีย

นอกจากการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมดังกล่าวแล้ว เพื่อให้ผู้เข้าพักได้มีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำและพลังงาน ทางรีสอร์ทจะจัดกิจกรรมต่างๆทั้งกิจกรรมภายในรีสอร์ท เช่น รมรงค์การประหยัดไฟด้วยการคืนกำไรแก่แขก ใช้การเดินหรือขี่จักรยานในการเดินทางระยะใกล้ ไม่ใช้พลาสติกและโฟมในรีสอร์ท จัดถังขยะให้แขกสามารถแยกขยะได้ด้วยตนเอง จัดเมนูอาหารจากพืชผักสวนครัว รวมถึงจัดกิจกรรมที่ให้แขกได้มีส่วนร่วมร่วมกับท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวิถีชีวิต เช่น ปลูกป่า จัดทำฝายน้ำ ตักบาตรในตอนเช้า ร่วมงานบุญตามประเพณี เป็นต้น

นอกจากการให้แขกมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว การอยู่ร่วมกับชุมชนและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นหลักสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้รีสอร์ทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

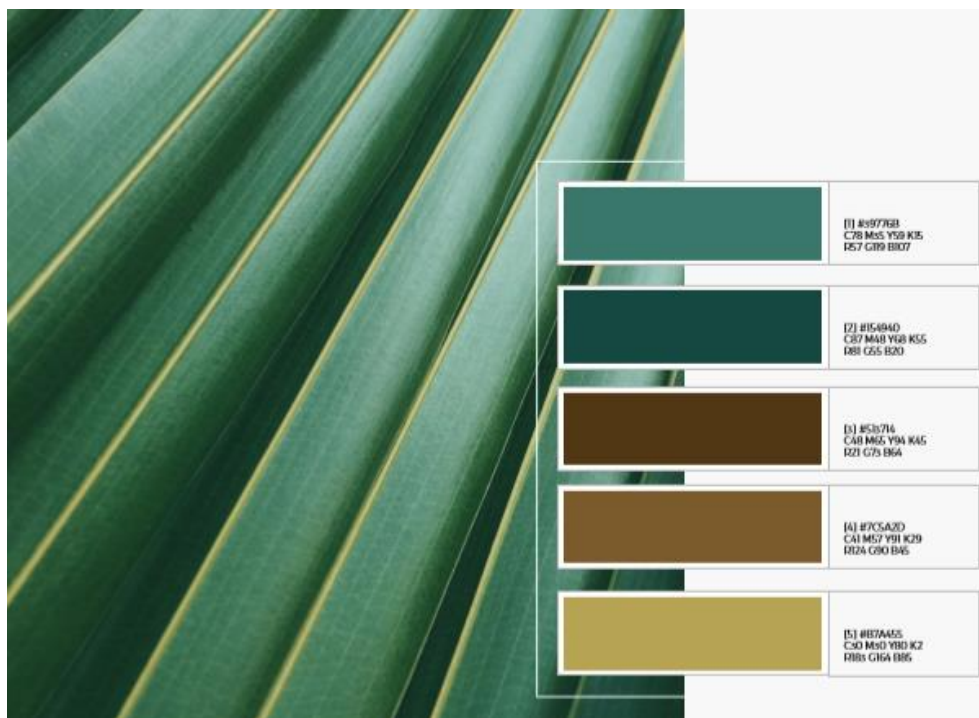
จาก แนวคิดหลักในการออกแบบดังกล่าวนำไปสู่โครงการ Dhamajati

3. โครงการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม Dhamajati

โครงการรีสอร์ท Dhamajati มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 โทนสี (Mood and Tone)

เพื่อให้กลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โทนสีที่เลือกใช้จึงเป็นสีเขียว สีน้ำตาล สีฟ้าอมเขียว (ภาพที่ 13)

ภาพที่ 13 โทนสีที่ใช้ในการตกแต่ง วัสดุอุปกรณ์ และของใช้
โลโก้ของรีสอร์ทใช้สีเขียวของต้นไม้ และสีดิน (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 โลโก้ของรีสอร์ท

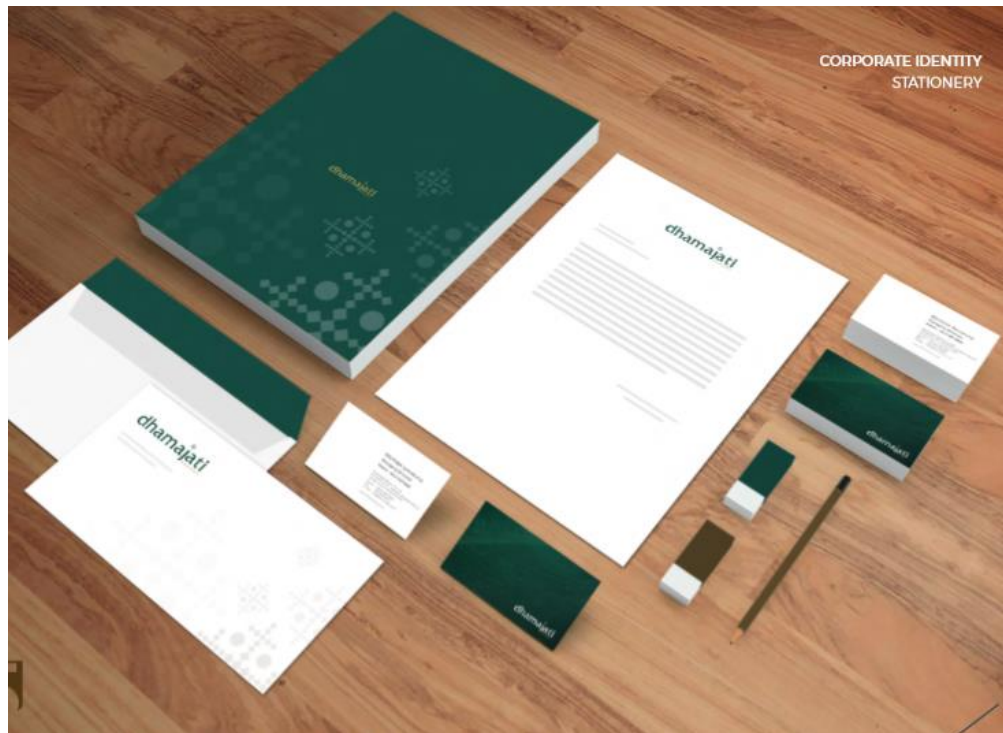
3.2 รูปแบบและสีของเครื่องใช้ที่มีให้แขกภายในห้องพัก

ตัวอย่างการออกแบบ Amenities ที่ใช้ในห้องพักแสดงในภาพที่ 15

ภาพที่ 15 การออกแบบและโทนสีของ Amenities ในห้องพัก

ตัวอย่างการออกแบบและโทนสีของ Stationery แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 16 การออกแบบและโทนสีของ Stationery

3.3 เครื่องแบบพนักงาน

ตัวอย่างการออกแบบและโทนสีของเครื่องแบบพนักงานแสดงในภาพที่ 18

ภาพที่ 17 เครื่องแบบพนักงาน

ภาคผนวก ก.

หนังสือเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806(วช) 8544

วันที่ 12 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.รุ่งทิพย์ จันทร์ธนะกุล

ด้วย นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์ รหัสประจำตัว 59906308 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา นวัตกรรมและการออกแบบและการจัดการ โรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาการออกแบบรีสอร์ทเพื่อการพักผ่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต พิพิธศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ ศษ 6806(คส) 8276

วันที่ 12 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.นิธิกร ม่วงสรเชียว

ด้วย นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์ รหัสประจำตัว 59906308 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชา นวัตกรรม การออกแบบ และการจัดการ โรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาการออกแบบรีสอร์ทเพื่อการพักผ่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไทวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806 (น.ส.) 8545

วันที่ 12 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัต

ด้วย นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์ รหัสประจำตัว 59906308 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชา วัตกรรมการออกแบบและการจัดการ โรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การศึกษาการออกแบบรีสอร์ทเพื่อการพักผ่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์การออกแบบและการจัดการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แบบสัมภาษณ์การออกแบบและการจัดการรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่ท่านนำมาใช้มีอะไรบ้าง
2. ท่านมีแนวทางการออกแบบและการจัดการในด้านต่างๆเหล่านี้อย่างไรบ้าง
 - การจัดการของเสีย
 - การใช้พลังงานและน้ำ
 - การจัดซื้อ
 - คุณภาพอากาศภายในอาคาร
 - คุณภาพน้ำ
3. วัสดุที่ใช้ในสถาปัตยกรรมและการตกแต่งอาคารที่พัก
4. ท่านมีความคิดเห็นเรื่องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่นในการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง
5. แนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าพักในรีสอร์ทต่อการประหยัดน้ำและพลังงาน

ภาคผนวก ค.
แบบสอบถามพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปเป็นประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ ข้าพเจ้าขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักในรีสอร์ท

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี
 51 – 60 ปี 60 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท เจ้าของธุรกิจ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท
 20,001 – 30,000 บาท 30,001 – 40,000 บาท
 40,001 บาทขึ้นไป
5. ภูมิลำเนา ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ
 ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
6. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆโปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

7. รูปแบบการเดินทาง รถยนต์ส่วนตัว รถเช่า รถไฟ
 รถโดยสารสาธารณะ รถจักรยานยนต์ อื่นๆโปรดระบุ.....

8. ระยะเวลาการท่องเที่ยวในครั้งนี้

- ไม่เกิน 24 ชั่วโมง 1-2 วัน
 3-5 วัน 1 สัปดาห์
 มากกว่า 1 สัปดาห์ อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ลักษณะการท่องเที่ยว ท่องเที่ยวคนเดียว ท่องเที่ยวกับคู่รัก
 ท่องเที่ยวกับครอบครัว ท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน
 ท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ท่องเที่ยวแบบกลุ่มสัมมนา
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวครั้งนี้ต่อคน

- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท 2,001 – 4,000 บาท 4,001- 6,000 บาท
 6,001 – 8,000 บาท 8,001 – 10,000 บาท 10,001 – 12,000 บาท
 12,001 -14,000 บาท มากกว่า 14,000 บาท อื่นๆ โปรดระบุ.....

11. ถ้ามีการพักค้างจะเลือกพัก

- โรงแรมในตัวเมือง พักกับชาวบ้านแบบโฮมสเตย์
 รีสอร์ทใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อื่นๆ โปรดระบุ.....

12. ราคาที่พักที่ยินดีจ่าย

- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท 1,001 – 2,000 บาท 2,001- 3,000 บาท
 3,001 – 4,000 บาท 4,001 – 5,000 บาท มากกว่า 5,000 บาท
 อื่นๆโปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 ความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเข้าพักในรีสอร์ท

ความต้องการต่อการเข้าพักรีสอร์ท	ระดับความต้องการของท่าน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการสร้างนำเสนอลักษณะทางกายภาพ					
1. มีการออกแบบเข้ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ					
2. มีการจัดวางภูมิทัศน์สถานที่ใกล้เคียงธรรมชาติ					
3. ใช้วัสดุธรรมชาติในการก่อสร้าง/ตกแต่ง					
4. รีสอร์ทมีการใช้พลังงานทางเลือก เช่น โซลาร์เซลล์ กังหันลม					
5. รีสอร์ทมีระบบบำบัดน้ำเสียโดยวิธีธรรมชาติและนำมาใช้หมุนเวียนทางการเกษตร					
6. ใช้เทคโนโลยีช่วยในการประหยัดพลังงานแบบอัตโนมัติ เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ เมื่อไม่มีคนอยู่ในห้อง					
7. ห้องพักมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดีช่วยลดการใช้พลังงาน					
ด้านการบริการและกิจกรรม					
8. ให้บริการอาหารที่ประกอบจากพืชผักอินทรีย์ที่ปลูกเอง					
9. มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีจักรยานให้ขี่ มีเรือให้พาย ดูนก เดินป่า					
10. จัดให้ทำกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่น ปลูกป่า สร้างฝายน้ำล้น					
11. จัดให้ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี เช่น งานบุญต่างๆ					
12. มีสถานที่ให้พักผ่อนอย่างเป็นส่วนตัว					
13. มีพื้นที่ให้ทำกิจกรรมที่ต้องการ เช่น ปลูกผัก เก็บผลไม้ ปิกนิก					
14. จัดกิจกรรมพิเศษตามความต้องการของแขก เช่น เรียนทำอาหาร จักสาน					
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน					
15. รีสอร์ทจัดถังขยะช่วยให้สามารถแยกขยะด้วยตนเอง					

ความต้องการต่อการเข้าพักรีสอร์ท	ระดับความต้องการของท่าน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวทุก 3 วัน					
17. เปลี่ยนผ้าปูที่นอนทุก 3 วัน					
18. สามารถเดินทางภายในรีสอร์ทโดยไม่ใช้พาหนะในระยะทางไม่เกิน 1 กม.					
19. ปิดไฟส่วนที่ไม่จำเป็นหลัง 22.00 น.					
20. ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 องศา					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ขอบคุณที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 6806 (นฐ.) / 87

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
 อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

9 มกราคม 2561

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาบทความเพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2560

เรียน นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “การออกแบบรีสอร์ทที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา Dhamajati Resort เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี” เพื่อพิจารณาจัดพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารวิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2560 นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอเรียนให้ทราบว่าบทความดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว เห็นสมควรให้ตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารวิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2560 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไทเวทย์ศิริธรรม)
 รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิชาการและวิจัย
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ 034 - 218791 โทรสาร 034 - 243435

เว็บไซต์เผยแพร่ <http://tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/Issue/archive>

รายการอ้างอิง

- At Siam Tour (2560). "คู่มือเที่ยว กาญจนบุรี ฉบับสมบูรณ์." 2560.
- Bauer, S., et al. (2004). GET Ahead for Women in Enterprise: Training Package and Resource Kit, International Labour Office.
- Bonda, P. and K. Sosnowchik (2004). "Sustainability from within." Green@ Work.
- Forster, M. J. (1987). "The World Commission on Environment and Development." Environmental Policy and Law **14**: 5.
- Gray, W. S. and S. C. Liguori (2003). Hotel and motel management and operations, Prentice Hall.
- Hawkins, R. and P. Bohdanowicz (2011). Responsible hospitality, Goodfellow Publishers Ltd.
- Henkin, S. (2006). Hotel and Motel Careers, McGraw Hill Professional.
- Horwath HTL (2016). Tourism Megatrends: 10 Things you need to know about the FutureTourism, Horwath HTL: Hotel, Tourism and Leisure. **Celebrate 100 year.**
- Kamnuansilpa, P. and P. Jinhirun (2015). "Tourism and Solid Waste Management on Koh Pha-ngan: An Exploratory Study." วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ **32**(1): 165-188.
- Kanokwongnuwat, P. (2012). "A green hospital model." วารสาร ศูนย์ การ ศึกษา แพทย์ ศาสตร์คลินิก โรงพยาบาล พระ ปกเกล้า (The Journal of Prapokklao Hospital Clinical Medical Education) **28**(1): 5-15.
- Kerr Forster Associates, P. (1993). "Factors influencing the design of hotels." International Journal of Contemporary Hospitality Management **5**(2).
- Lutz, W., et al. (2004). The end of world population growth in the 21st century: New challenges for human capital formation and sustainable development, Earthscan.
- Nitorisavut, R., et al. (2014). "Low Carbon Hotels Towards Sustainable Tourism in Koh Chang and Neighbouring Islands, Thailand." GMSARN INTERNATIONAL JOURNAL: 125.

- Ortiz, O., et al. (2009). "Sustainability in the construction industry: A review of recent developments based on LCA." Construction and Building Materials **23**(1): 28-39.
- Rada, J. (1996). "Designing and building eco-efficient hotels." Green Hotelier **4**(September): 10-11.
- Robinot, E. and J.-L. Giannelloni (2010). "Do hotels' "green" attributes contribute to customer satisfaction?" Journal of Services Marketing **24**(2): 157-169.
- Sithisarankul, P. (2014). "The Four Noble Truths of HIA and EIA." Thammasat Medical Journal **14**(1): 102-106.
- Steadmon, C. E. and M. L. Kasavana (1988). Managing front office operations, Educational Institute of the American Hotel & Motel Association.
- Tzschentke, N. A., et al. (2008). "Going green: Decisional factors in small hospitality operations." International Journal of Hospitality Management **27**(1): 126-133.
- กฤษณี กาญจนอนันท์ (2554). พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการรีสอร์ทในจังหวัดกาญจนบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี (2557). "ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาญจนบุรี."
- จันทร์เพ็ญ มินคร (2558). "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม."
- เฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ (2529). การวางแผนและการจัดการสิ่งแวดล้อม. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.
- ชนิกานต์ เสรีदानนท์ (2559). "ซีเอสอาร์กับนวัตกรรมสื่อสาร." Journal of Public Relations and Advertising **9**(1).
- ณัฐภณ ใจแสน (2558). โครงการจัดตั้งรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ The Villa Kanchanaburi. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต.
- ณัฐภณ ใจแสน (2558). โครงการจัดตั้งรีสอร์ทเชิงอนุรักษ์ The Villa Kanchanaburi. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต.
- นवलนดา สงวนวงศ์ทอง (2555). "การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development." NIDA Development Journal: วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ **49**(1): 167-181.
- นิตา ชัชกุล (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนาและเพ็ญศิริ ศรีคำภา (2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปลื้มจิตร ธัญวิสิฐ (2555). "การส่งเสริมการอนุรักษ์ พลังงานในครัวเรือนอย่าง ยั่งยืน."

วารสารวิชาการอุตสาหกรรม ศึกษา 6(2).

ปิยะดา วชิระวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน (2558). "การประเมินการบริการที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการประเภทโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง." วารสารการ
บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 11: 98-113.

ปรีดิ์ ชินโชติและธีระวัฒน์ จันทร์ (2559). "รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของสวนผึ้ง."

Veridian E-journal 1(มกราคม - เมษายน): 250-268.

พรเพ็ญ ไตรพงษ์ (2560). "พฤติกรรมและความคาดหวัง ในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรการ

โรงแรมที่มีต่อ วิชาสัมมนากฎหมายเพื่อการ จัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการ
บริการ." Journal of Society and Human 33(1).

พรศักดิ์ ธรรมนิมิตร (2557). "หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุล

ในปริมณฑลโลกาภิวัตน์:หนทางรอดจากผลกระทบของการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและไม่สมดุล."
วารสาร วิจัย และ พัฒนา ฉบับ มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ 6(1): 55-62.

พิชานันท์ ฐิติภัทรภรณ์ และณัฐสพันธ์ เผ่าพันธ์ (2559). "การศึกษาความพร้อมของธุรกิจโรงแรม

เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีกาญจนบุรี."
วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ ปีที่ 3, ฉบับที่ 1(มกราคม – มิถุนายน): 71-85.

พิชญากร กุญชรินทร์ (2558). "Review a book." วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทร์วิโรฒ ปีที่ 6, ฉบับ

ที่ 2(กรกฎาคม- ธันวาคม).

รพีพรรณ ฉลองศักดิ์ (2558). "การเข้าถึงบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ: ได้หวั่น

ACCESS TO ASSISTIVE DEVICES FOR PEOPLE WITH DISABILITIES: TAIWAN."

ไทยเภัชขณินพนธ์ (Thai Bulletin of Pharmaceutical Sciences) 10(1): 90-106.

ระชานนท์ ทวีผล (2558). "การให้ความหมายและรูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของ

โรงแรมในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์." วารสารการจัดการธุรกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา: 24-37.

รัฐจวน ประวัตินเมือง (2558). "แนวทางการยกระดับภูมิปัญญาอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาสู่การ

บริหารธุรกิจโรงแรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง." วารสารวิชาการ สมาคม

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย 21(1): 9-21.

วิศรดา วาริชวัฒนะ (2556). "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การเลือกที่พักแรมในอำเภอ หัวหินจังหวัด

ประจวบศิริพันธ์ ของนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร." วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (MBA-KKU Journal) 6(2): 107-118.

วินัย วีระพัฒนานนท์ (2556). "การ พัฒนา เกณฑ์ ประกัน ความ เสี่ยง ต่อ ฐาน ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม เพื่อ การ พัฒนา คุณภาพ ชีวิต เศรษฐกิจ และ สังคม ที่ ยั่งยืน ของ ชุมชน ชนบท."

สมพงษ์ อำนวยเงินตรา (2559). "การสร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจโรงแรมด้วยกลยุทธ์Blue Ocean." วารสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ (Sipakorn University Journal) 36(1): 1-23.

สร้อยญา กองละเอียด (2555). การศึกษารูปแบบการจัดการที่พักแรมแบบอีโค รีสอร์ท (Eco Resort) อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนเรศวร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.

สุจิตรา จันทนา (2558). "ทัศนคติของนักท่องเที่ยว เชิงธุรกิจ(MICE) ของชาว ต่างชาติที่มีต่อการ บริการ ของโรงแรมเขตกรุงเทพมหานคร." วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ 10(2): 57-65.

สุดดีภา เมฆสุวรรณค์ (2551). การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในบ้านพักสำหรับการท่องเที่ยวเชิง เกษตรในจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

โสภารัตน์ จารุสมบัติ (2547). "ญี่ปุ่น กับ ความ ช่วยเหลือ ด้าน การ จัดการ ปัญหา ขยะ และ น้ำ เสี่ยง จาก ชุมชน ใน กรุงเทพมหานคร." วารสาร ญี่ปุ่น ศึกษา (Japanese Studies Journal) 21(1): 57-74.

อลิสา โวหารกล้า (2558). "แนวทางการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวในมิติเศรษฐกิจพอ เพียง กรณีศึกษา ชุมชนเกาะ หาดทรายดำ ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง." รายงานการประชุม วิชาการ และ นำเสนอผลการวิจัย ระดับชาติและนานาชาติกลุ่ม ระดับชาติด้าน มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ 2(6): 623-633.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวิเชียร เจนตระกูลโรจน์
วัน เดือน ปี เกิด	8 มิถุนายน 2500
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจกญจนบุรี ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	208 หมู่ 3 ถ.แสงชูโตสายใหม่ ต.วังขนาย อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110

